

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXII Kaina 35 c.

TREČIADIENIS — WEDNESDAY, LAPKRITIS — NOVEMBER 23, 1988

Nr. 229

„LKB Kronika“, Nr. 78

(Tęsinys)

Numeris skiriamas Lietuvos Katalikų Bažnyčios kardinolui Vincentui Sladkevičiui.

TSKP CK Generaliniam Sekretoriui M. Gorbačioviui
Nuorašas: Lietuvos Vyskupams

Eina nuo 1972 metų
Perskaitę duok kitam!
Jei gali, padaugink!

Lietuvos katalikų

Pareiškimas

1982 m. balandžio 2-3 d. naktį tarybinės valdžios pareigūnai vandalizui nusiaubė tikinčios liaudies brangų paminklą — Panų kalną, esantį Pasrujo kaime, Telšių rajone. Ateistai nugriovė ten stovėjusią Marijos koplyčią, sudaužė statulas, sunaikino pastatytus kryžius. Panų kalnas tikinčios liaudies gerbiama nuo 1626 metų. Tuo laiku į Lietuvą įsiveržusios švedų kariuomenės kareiviai Panų kalnelyje išžudė pasilėpusias mergaites, kurios nesidavė kareivių išniekinamoms. Iš pagarbos skaistybės kankinėms liaudies pastatė koplyčią bei visą eilę kryžių. Ta vieta buvo lankoma maldininkų.

Po 1982 metų vandališko

kalno nusiaubimo tikintieji ne kartą bando atstatyti kryžius, tačiau tarybinės valdžios pareigūnai juos tuoj pat nugriauja, o kryžių statytojus terorizuoja. Prašome Generalinį Sekretorių įsakyti tarybinės valdžios pareigūnams, kad Panų kalnelyje būtų atstatyta sugriauta koplyčia ir kryžiai ir nebūtų trukdoma maldininkams lankyti šią istorinę vietą.

1988 m.
Pasirašė: Žemaičių Kalvarija — 3,594, Valkininkai — 853, Leipalingis — 1,198, Kapčiamiestis — 513, Šakiai — 1,048, Kapsukas — 3,128, Šalčinai — 218, Lukšiai — 359, Pilviškiai — 445, Višakio Rūda — 473, Sėdėjus — 441, Veliuona — 500, Kulautuva — 265.

Indijos-Sovietų pasitarimai

New Delhi. — Indija ir Sovietų Sąjunga sekmačienį sutarė, kad būtų sukurta tarptautinė konferencija Afganistano klausimams išsprenditi, nes ten „reikia apsaugoti suverenumą, teritorinį integralumą, nepriklausomybę ir nepriekingumo charakterį“. Gorbačiovas ir Gandhi pasisakė, kad Jungtinės Tautos turėtų imtis tos iniciatyvos ir tokią konferenciją globovi. Jie taip pat konstatavo, jog Ginevos susitarimai lauzomi ir „tam tikrų jėgų trukdomi įgyvendinti“. 49 valandų Gorbačiovo vizitui pasibaigus, buvo išleistas bendras pareiškimas su Indijos premjeru Gandhi, bet jame nebuvo paminėta bet kuri sultybė, tačiau užsienio žurnalistai suprato, kad tos trukdantios „jėgos“ įgyvendinti Afganistane taikai esančios Amerika, Pakistanas ir afganų laisvės kovotojai.

Pagal Ginevos susitarimus, Sovietų kariuomenė turi iš Afganistano pasitraukti iki vasario 15 d. ir sudaryta koalicinė vyriausybė Kabule. Sovietai kaltina Ameriką, kad pristatė ginklus afganų partizanams, bet kad Sovietų Sąjunga veža naujus ginklus į Afganistaną, šį kartą net nebuvo užsiminta.

Ruošiasi atsakyti susitarimų

Šeštadienį Gorbačiovas pasakė, jog Amerika ir Pakistanas nori, kad Sovietų Sąjunga atsakytų tų susitarimų Ginevoje. „Jų veikla rodo, kad mes atsiskaitome tų susitarimų, nežinome kokios iš to bus išvados“, pasakė Gorbačiovas. Jo vizito metu Indija visus afganus, kurie yra pabėgę į Indiją ir čia apsigyvenę, vadino neramumų kėlėjais ir laikė saugumo priežiūroje. Afganai bandė protestuoti prieš Gorbačiova, bet buvo indu policijos autobusais išvežti iš sostinės. Sekmadienį Gorbačiovas turėjo atidengti rusų poeto Aleksandro Puškino paminklą, bet saugumo sumetimais to ne-

padarė, kaip kad neatliko ir kitų viešų pasirodymų Indijos sostinėje.

Jo vizito tikslas

Bendrame susitikimo pareiškime rašoma, jog Sovietų Sąjunga prašė Indiją 3.2 bil. rublių paskola, statant du branduolinius reaktorių indams. Abu kraštai sutarė ir toliau kovoti už nusiginklavimą ir pasisakė už tarptautinės konferencijos sukurimą Vidurinių Rytų klausimais. Jie taip pat nutarė reikalauti tarptautinio forumo Indijos vandenyno klausimu, kad būtų visos karinės bazės uždarytos užsienio valstybėms, o ypač Amerikai, kuri turi karinę bazę Diego Garcia saloje. Bet politinis komentatorius Nihal Singh sako, jog Gorbačiovo svarbiausias vizito tikslas buvo sustiprinti Sovietų-Indijos ryšius, kad nebūtų nesupratimų su Indija, kai sovietai pradės derybas su Kinija. „Rusai yra pasiryžę atnaujinti ryšius su Kinija“.

Ambasadoriaus žodis

New Yorkas. — Amerikos ambasadorius Vernon Walters Jungtinėse Tautose kalbėdamas pabrėžė, jog jo didžiausias rūpestis šiuo metu yra reikalavimai Pabaltijai respublikose, kad Gorbačiovas nebūtų priverstas sutriuškinti laisvės sąjūdžius...

Amb. Walters kalbėjo apie tuos pavojus, kurie kyla, reikalaujant atsiskyrimo nuo Sovietų Sąjungos. Estijos, Lietuvos ir Latvijos sąjūdžių reikalavimai esą patys rimčiausi reikalavimai Gorbačioviui. Ambasadorius bijo, kad Gorbačiovas nebūtų priverstas panaudoti karo pajėgas nuraminti pabaltiečius; bet tada jis sugriautų visą pasaulio opiniją apie save kaip taikos nešėją ir jo mitas Vakaruose, kaip perestroikos ir demokratijos kūrėjo, visai sužlugtų. Visos žmogaus teisės sovietuose būtų vėl paneigtos.

Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio ženklas, išleistas trispalvės spalvose.

Sąjūdis paskelbė moralinę Lietuvos nepriklausomybę

Kiti Sąjūdžio nutarimai

Vilnius, 1988 lapkričio 21. — LIC praneša, kad vakar įvykusiame Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio seimo tarybos išplėtiniam posėdyje buvo priimtas pareiškimas, skelbiantis moralinę Lietuvos nepriklausomybę. Tai atkirtis į LTSR Aukščiausios tarybos atsakymą solidarai su estais deklaruoti respublikos suverenumą. Pirmasis sekretorius Algirdas Brazauskas, atrodė, prarado pasitikėjimą, ir plyšys tarp partijos ir tautos Lietuvoje vėl regimai padidėjo. Tai parodė žmonės, susirinkę prie Aukščiausios tarybos pastato sešijai penktadienį pasi- baigus. Jie sutiko išseinančius delegatus atsukti įmės nugaras ir skanduodami: „Gėda, gėda!“, „Išdavikai!“, „Bailiai!“, „Palaižūnai!“

Penktadienį vakare Vilniuje Gedimino aikštėje vyko kitas protesto mitingas, kuriame dalyvavo per 10 tūkstančių žmonių. Sąjūdis tada pareiškė, kad „mes išdavikiškai smogėme estams peiliu į nugarą“.

Šiandien įvyko 10 minučių transporto streikas, kurio metu buvo sustabdytas transporto eismas Vilniuje ir Kaune, o vidurdienį Gedimino aikštėje Vilniuje apie 10 tūkstančių žmonių dalyvavo mitinge, paremiant Sąjūdžio reikalavimus.

Pateikiame moralinės nepriklausomybės pareiškimą ir Sąjūdžio seimo tarybos išplėtinio posėdžio nutarimus.

Moralinės nepriklausomybės pareiškimas

Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdis skelbia moralinę Lietuvos nepriklausomybę. Mes tvirtiname, kad jokia politinė situacija negali suvaržyti Lietuvos laisvos valios kaip aukščiausios jos teisės. Tik Lietuva gali priimti ir vykdyti savo įstatymus. Kol šis principas netaps teisine norma, jis turi būti kiekvieno asmeninio nuostatas.

Nuo šiol Lietuvoje bus geriami tiek tie įstatymai, kurie nevaržo Lietuvos nepriklausomybės. Mūsų nepriklausomybę pažeidžiančių įstatymų nevykdymas gali užtraukti juridinę atsakomybę, bet nepažeidžia doros.

Šiems principams ginti Sąjūdis įsteigė savo garbės teismą. Remdamasis konstitucijos deklaruojamą Lietuvos valstybiniu suverenitetu, garbės teismas skelbia anti-

konstitucinius visus įstatymus ir veiksmus, šį suverenitetą pažeidžiančius.

Priimtas Sąjūdžio seimo tarybos išplėtiniam posėdyje 1988.XI.20. Vilniuje.

Už moralinės nepriklausomybės pareiškimą balsavo 135; 1 prieš; 4 susilaikė. Posėdžio pirmininku buvo Kazimieras Antanavičius.

Kiti posėdžio nutarimai

1. Lietuvos TSR Aukščiausios tarybos vienuoliktą šaukimo dešimtos sesijos, įvykusios 1988.XI.17-18, posėdžio metu svarstant šestąjį dienotvarkės punktą dėl Lietuvos TSR konstitucijos, buvo padaryti grubūs balsavimo tvarkos pažeidimai. Kai kurie deputatai — Justinas Marcinkevičius, Melius, Statulevičius, Požela, Žalys, Kukliauskienė ir kiti pritarė Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio seimo pasiūlymams dėl Lietuvos santykių su TSRS grindimo sutartimi, dėl sąjunginės konstitucijos ir normatyvinių aktų įsigaliojimo Lietuvos TSR teritorijoje, ratifikavus juos LTSR Aukščiausiajai tarybai, dėl LTSR konstitucijos 11, 27 ir 79 straipsnių pataisų dabartinėje LTSR konstitucijoje.

Tačiau šie klausimai, o taip pat pasiūlyta rezoliucija apie sąjunginę sutartį ir LTSR Aukščiausios tarybos deklaracija-kreipimasis į Lietuvos laudį, TSRS tautos ir pasaulio tautų bendriją, nors ir buvo iškelti, nebuvo pateikti balsavimui. Dėl procedūrinių manipuliacijų reiškiamas nepasitikėjimą deputatais Šepetiu ir Gurecku. Manoma, kad už tai atsakingas ir Aukščiausios tarybos prezidiumo pirmininkas Astrauskas.

2. Sesijos sprendimą šeštojo dienotvarkės klausimu vertiname kaip politinę klaidą, moralinį smūgį lietuvių tautos lūkesčiams ir Pabaltijai tautų suverenumui siekiam.

3. Sąjūdžio seimo taryba nesutinka su pastaraisiais oficialiais respublikos politinės situacijos vertinimais.

4. Susikomplicavo Lietuvos gyventojų konsolidacija, siekiant Lietuvos suvereniteto ir teisinės valstybės kūrimo.

5. Norėdami, kad būtų išaišytos sesijoje padarytos klaidos, ir pritardami daugelio deputatų nuomonei, laikome būtinybę susaukti neeilinę LTSR Aukš-

čiausiosios tarybos sesiją ir joje nevilniau kaip š.m. lapkričio 25 d., nepažeidžiant balsavimo procedūros, baigti svarstyti visus pasiūlymus šeštojo dienotvarkės klausimu.

6. Pareiškiame, kad Sąjūdis savarankiškai tobulina Lietuvos konstitucijos projektą, pabrėždamas respublikos suverenitetą.

7. Lietuvos TSR Aukščiausiajai tarybai nepriėmus įstatymų, garantuojančių Lietuvos suverenitetą, priimamas „Moralinės nepriklausomybės pareiškimas“.

8. Sąjūdis numato platų moralinio protesto formų naudojimą, laikydamas, kad politinės jėgos yra tiek kiek politikoje yra moralės. Santykiai su respublikos vadovybe įmanomi, tik laikantis šio nuostato.

9. Sąjūdis numato pateikti Lietuvos visuomenei svarstyti ir įvertinti Lietuvos įjungimo į TSRS sudėtį 1940 metais faktą ir jo pasekmes.

10. Sąjūdis rekomenduoja TSRS Aukščiausiosios tarybos deputatams, vykstantiems į TSRS Aukščiausiosios tarybos sesiją š.m. lapkričio 29 d., surengti lapkričio 26 d., 12 val. palydas, kuriose deputatams būtų iškeltas reikalavimas pateikti Lietuvos gyventojų nuomonę. Ir jeigu į ją nebus atsižvelgta, nedalyvauti balsavime dėl įstatymo projekto, kuriuos atmetė Lietuvos visuomenė.

Priimta balsų dauguma. Balsų pasiskirstymas — 132 už; 3 prieš; 5 susilaikė. Išplėtinio posėdžio pirmininkas Kazimieras Antanavičius

— Jugoslavijoje, kaip praneša Reuterio žinių agentūra, šimtai tūkstančių serbų demonstravo praėjusį savaitgalį prieš albanus Kosovo provincijoje. Tokių didelių demonstracijų ten nėra buvę 70 metų. Serbus palaikė ir demonstracijos Belgrade. Serbijos Komunistų vadovas Slobodan Milošević turi didelį serbų pasitikėjimą, kurie yra nusistatę prieš albanų tautiškumą.

— Kanados ministras pirmininkas Brian Mulroney, kaip praneša Toronto radijas, laimėjo rinkimus. Jo Progresyvioji konservatorių partija laimėjo daugumą balsų prieš Liberalų partijos kandidatą J. Turner.

— Filipinų buvęs prez. Ferdinando Marcos pasiūlė dabartinei vyriausybei perduoti savo sąskaitose Šveicarijos bankuose laikomus pinigus, kad tik jam būtų leista sugrįžti į tėvynę. Manoma, kad ten yra laikoma apie 5 bil. dol.

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Sąjūdis reikalauja specialios sesijos

Vilnius. — Lietuvos Persitvarkymo sąjūdis, pasipriešinamas Maskvai ir Lietuvos Komunistų partijos vadovybei, reikalauja, kad šį savaitgalį būtų sukurta nepaprasta Lietuvos Aukščiausiosios Sovieto sesija, kurioje būtų balsuojama už suverenumą, kaip vieningai balsavo Estija.

Pirmą kartą Sąjūdis savo pareiškimuose pavartojo žodį „nepriklausomybė“. Prieš tai Sąjūdis oficialiai toleravo Komunistų vyriausybę ir atsargiai pasisakydavo už suverenumą. Dabar aiškiai Persitvarkymo taryba pasisakė už nepriklausomybę. Sąjūdžio reikalavimus palaiko milijonai žmonių, nes tik per vieną savaitę buvo surinkta 1.8 mil. parašų ant peticijos blankų, praneša LIC žinių agentūra New Yorke.

Sąjūdis už nepriklausomybę

Persitvarkymo sąjūdis savo specialiam tarybos pasitarime, kuriame dalyvavo ir daugiau žmonių, priėmė 10 rezoliucijų, kuriose pareiškiama, jog deputatų sesijoje lapkričio 17 ir 18 dienomis buvo žiauriai pažeistos balsavimo taisyklės, nes nebuvo leista deputatams balsuoti, kad Lietuva sudarytų sutartį su Sovietų Sąjunga ir turėtų veto teisę konstituciniams klausimais. Kadangi tai buvo paneigta „procedūriniais manipuliavimais“, tai turi būti nauja sesija ne vėliau kaip lapkričio

TRUMPAI IŠ VISUR

— Egipto vyriausybė pasiskelbė pripažinimą Palestinos išlaisvinimo organizacijai, kaip ir kitos arabų valstybės. Egiptas turi diplomatinis ryšius su Izraeliu. Jau 30 kraštų pripažino palestiniečių valstybę.

— New Yorke karalius Hussein pasakė per televiziją, jog PLO išpildė Amerikos sąlygas dalyvauti taikos pasitarimuose, kai palestiniečių parlamentas egziliuje praėjusią savaitę patvirtino Jungtinių Tautų Saugumo rezoliuciją 242 ir pripažino Izraelį kaip valstybę.

— Varšuvoje po dviejų dienų pasitarimų su Vidaus reikalų ministru C. Kiszcak, Solidarumo vadas L. Walesa pasakė, kad nepadaryta jokios pažangos. Walesa sakė esąs pasirodęs dalyvauti televizijos „dvikovoje“ su Politbiuro nariu A. Miodowicz lapkričio 30 d., jei jo oponentas neatsisakys tų debatų.

— Vatikane praėjusį šeštadienį popiežius Jonas Paulius II priėmė privačioje audiencijoje buvusį Čekoslovakijos vadą Aleksandrą Dubčeką, kuris buvo komunistų nušalintas 1968 m.

— New Yorke federalinis teisėjas nubaudė kongresmeną Mario Biaggi 8 metus kalėjimo bausme už sukčiavimus, kai Wedtech korporacija sumokėjo milijonus dolerių kyšiams, kad gautų Gynybos departamento kontraktus. Jis taip pat turės dar sumokėti ir 242,000 dol. pabauda.

— Filipinuose vandalai sprogdino generolo MacArthur'o statulą toje saloje, kurioje jis pradėjo kovą už filipiniečių išlaisvinimą iš Japonijos valdžios II Pasaulinio karo metu. Sala yra komunistų partizanų valdoma.

25 d. Sąjūdis iš naujo persvarstė Lietuvos konstitucijos projektą ir žymiai stipriau pabrėžė suverenumo reikalą. Partijos vadovybė nesutiko, kad tas konstitucijos pasiūlymas būtų svarstomas deputatų sesijoje.

Sąjūdis rekomenduoja turėti viešą mitingą lapkričio 26 d. su delegatais, kurie išvyks į Maskvą sąjunginei sesijai lapkričio 29 d. Lietuvos delegatai turėtų išreikšti lietuvių tautos pažiūras ir susilaikyti nuo tokių balsavimų Kremliuje, kurie kenkia Lietuvos laisvės reikalams.

Reikia 117 parašų

Sąjūdis rengiasi pateikti Lietuvos žmonėms viešai faktus, kaip Lietuva buvo įjungta į Sovietų Sąjungą 1940 m.

Alvydas Medalinskas, Sąjūdžio spaudos vadovas, pranešė, jog yra leidžiamas specialus raštas delegatų tarpe, jog jie pasirašytų, kad būtų speciali sesija. Pagal Sovietų įstatymą, nepaprasta sesija įvyksta, jei trečdalis deputatų pasirašo tą raštą. Reikalinga 117 deputatų parašų. Šiandien buvo jau pasirašę 57 deputatai. Komunistų partijos vadas A. Brazauskas kalbėjo per televiziją šeštadienio vakare ir ragino deputatus ant to rašto nepasirašyti.

Brazauskas apvylė lietuvius

Sąjūdis labai griežtai pasisakė prieš Brazausko nusistatymą, nežinurint, kad prieš mėnesį norėjo, kad jis perimtų Ringauda Songailos vietą. Lūkesčiai nepasiteisino, Brazauskas išstikmesnis Maskvai, negu Lietuvai. Šiuo metu norima, kad pasitrauktų trys deputatai — aukštieji partijos viršininkai — Vytautas Astrauskas, Lionginas Šepetys ir Jonas Gureckas, kurie aršiai kovojo, kad nebūtų balsuojama už Lietuvos suverenumą.

Lietuvoje pirmadienį 12 val. dieną sustojė eismas dešimčiai minučių. Tuo būdu buvo pareikštas protestas prieš Komunistų partijos vadovus, kurie neleidė deputatams balsuoti už Lietuvos suverenumą paskelbimą.

Iš Maskvos agentūros praneša, jog Kremliuje esama ženklų, kad būtų daromi kai kurie kompromisai dėl konstitucinių pakeitimų.

Atsisteigė skautai

Vilnius. — Iš Vilniaus pranešama, kad lapkričio 16 d. ok. Lietuvoje įsisteigė lietuvių skautų organizacija su centru Vilniuje. Krašte labai didelis susidomėjimas šia jaunimo organizacija. Įvairiose vietovėse pats jaunimas organizuojasi ir pradeda veiklą, vadovaudamasis iš prieškarinių laikų išlikusia skautiška literatūra.

KALENDORIUS

Lapkričio 23 d.: Lietuvos kariuomenės šventė. Kleimensas, Liukrecija, Kolumbanas, Felicita, Dovitas, Liubartė.

Lapkričio 24 d.: Padėkos diena. Protazas, Flora, Matvinas, Valdė, Krizoganas, Rytis.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:48, leidžiasi 4:25. Temperatūra diena 48 l., naktį 32 l.

SKAUTYBĖS

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ-KŲ RAMOVĖ

Redaguoja j.v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

LIETUVIŠKOS SKAUTIJOS 70-SIS GIMTADIENIS TORONTE

„Rambyn“ ir „Šatrijos“ tun-
tų, ir Skautininkų-kų drau-
govės pastangomis, lapkričio 5
ir 6 dienomis Toronte buvo
gražiai paminėta Lietuviškosios
Skaudies 70 metų sukaktis.

Sukaktuvinė vakaronė

Šventė buvo pradėta lapkričio
5 d. skautininkų-kų vakaronė
Lietuvių namų Gedimino
menėje. Tarp gausiai susirinku-
sių skautininkų-kų buvo ir
svečių iš JAV-ų, tai — LSS Pir-
mijos pirm. v.s. fil. Petras Mo-
lis, LS Brolijos vyriausias skau-
tininkas v.s. fil. Gediminas De-
veikis, LSS Tarybos narys, v.s.
fil. Sigita Miknaitis, LSS
Kontrolės komisijos pirm. s. An-
tanis Jūras ir Lietuviškos
Skaudies fondo pirm. v.s.
Česlovas Kiliulis.

Vakaronę pradėjo skauti-
ninkų-kų vadovai s. V. Gry-
biene ir ps. Stasys Kuzmas.
Numatyta programą praversti
buvo pakviestas Kanados rajono
vadeiva s. dr. A. Daildė. Po
LSS vadovybės narių sveiki-
nimų, su dideliu dėmesiu buvo
išklausa v.s. Česlovo Sen-
kavos paskaita. Kilusias
gyvas diskusijas teko nutraukti
pasibaigus joms skirtam laikui,
dėl tolimesnės darbotvarkės
numatyto skautininkų įžodžio.

Įžodžiui vadovavo v.s. V.
Skrinskas. Įžodį atliko į paskau-
tininkų laipsnį pakelti:
„Šatrijos“ tunto tuntininkė v.s.
fil. J. Neimaniene, v.s. fil. D.
Steponaitienė ir v.s. fil. A. Saplys.
Po sveikinimų ir bendram rate
sugiedotos „Lietuva brangi“,
buvo pasivažiota ir maloniai
pabendrauta.

Pamaldos, sueiga, koncertas

Lapkričio 6-toji buvo pradėta
iškilmingomis pamaldomis Pri-
sikėlimo šventovėje. Organizuo-
tai su vėliavomis pamaldose
dalyvavo arti 120 įvairaus am-
žiaus skautų-čių, jų tėvai, sve-
čiai ir rėmėjai. Šv. Mišias auko-
jo skautiška stula pasipuošęs
Toronto skautijos dviasio vado-
vas ir parapijos klebonas s. kun.
Augustinas Simanavičius, OFM,
ir s. kun. B. Pacevičius. Šventės
mintimis gražų
jubiliejinės temos pamokslą
pasakė kun. Eugenijus Jurgutis,
OFM. Ispūdingai giedojos s.
Dalis Viskontienės vado-
vaujamą „Volungės“ chorą ir
operos solistę M. Bizinkaus-
kaitę-Bildienę. Skaitinius skai-
tė prityręs skautas psl. T. Lia-
čas ir vyr. skautė sl. L. Mocku-
tė. Aukas atnešė A. Skrinkskai-
tė, D. Batūraitė ir L. Narušis —
iš Tėvynės atvežta Lietuvos tri-
spalvė, Lietuvos himno audinys
ir skautų įstatai. Giedant „Ma-
rija, Marija“, prie žuvusiems už
Lietuvos laisvę buvo padėtas
vainikas.

Po pamaldų visi vyko į Lie-
tuvių namus, kur Kunigaikš-
tienės Birutės draugovės, vado-
vaujama psl. J. Batūrienės,
talking B. Staniulienė, ps. St.
Kuzmai ir G. Kuzmienė, laukė
su gražiai paruoštais
užkandžiais.

Iškilminga sueiga 1 val. p.p.
vyko Lietuvių namų Mindaugo
menėje. Sueiga pradėta vieneta

įžygiavimu, raportais, įsakymų
skaitymu ir sveikinimais. Susi-
kaupimo minute pagerbti visi
Amžinybės iškeliavę broliai ir
sesės. Pasveikinti ir pagerbti
visi pakeltieji laipsniais ir gar-
bės žymenimis apdovanotieji: J.
Neimaniene, D. Steponaitienė,
A. Saplys, V. Keturakis, E.
Namikienė, G. Tarvydienė, Z.
Gurklytė, D. Garbaliuskienė,
V. Grybiene, E. Simonavičienė,
I. Balsytė, D. Grybaitė, L.
Mockutė, L. Staniulytė, G.
Paulionienė, M. Stepaitis, A.
Vasiliauskas ir D. Viskontienė.
Jaudinantis buvo momentas,
kai s. D. Viskontienė jai įteiktu
Padėkos ordinu simboliškai
pasidalino su savo mama F.
Skrinskienė, pareikšdama, kad
jos skautavimą įtakoją jos
mama, kuri visą gyvenimą sten-
gėsi ugdyti šeimoje skautybės
idėją. P. Būtėnui buvo įteiktas
50 m. skautavimo ženklelis.
Sveikinimo žodžius tarė LSS
Tarybos pirm. v.s. fil. P. Molis
ir LSB VS v.s. fil. G. Deveikis.
Sueiga baigta Lietuvos himnu
ir vėliavų išnešimu.

Sueiga sklandžiai pravedė
komendantė vyr. skautė v.s. fil.
Ina Balsytė. Įsakymus skaitė
Kanados rajono vadeivos — s. dr.
A. Daildė — LS Brolijos, o ps.
fil. D. Barzdžiūtė — LS Sesi-
rijos. „Šatrijos“ tunto įsakymus
skaitė ps. Irena Punkrienė, o
„Rambyn“ tunto — s. Kastytis
Batūra.

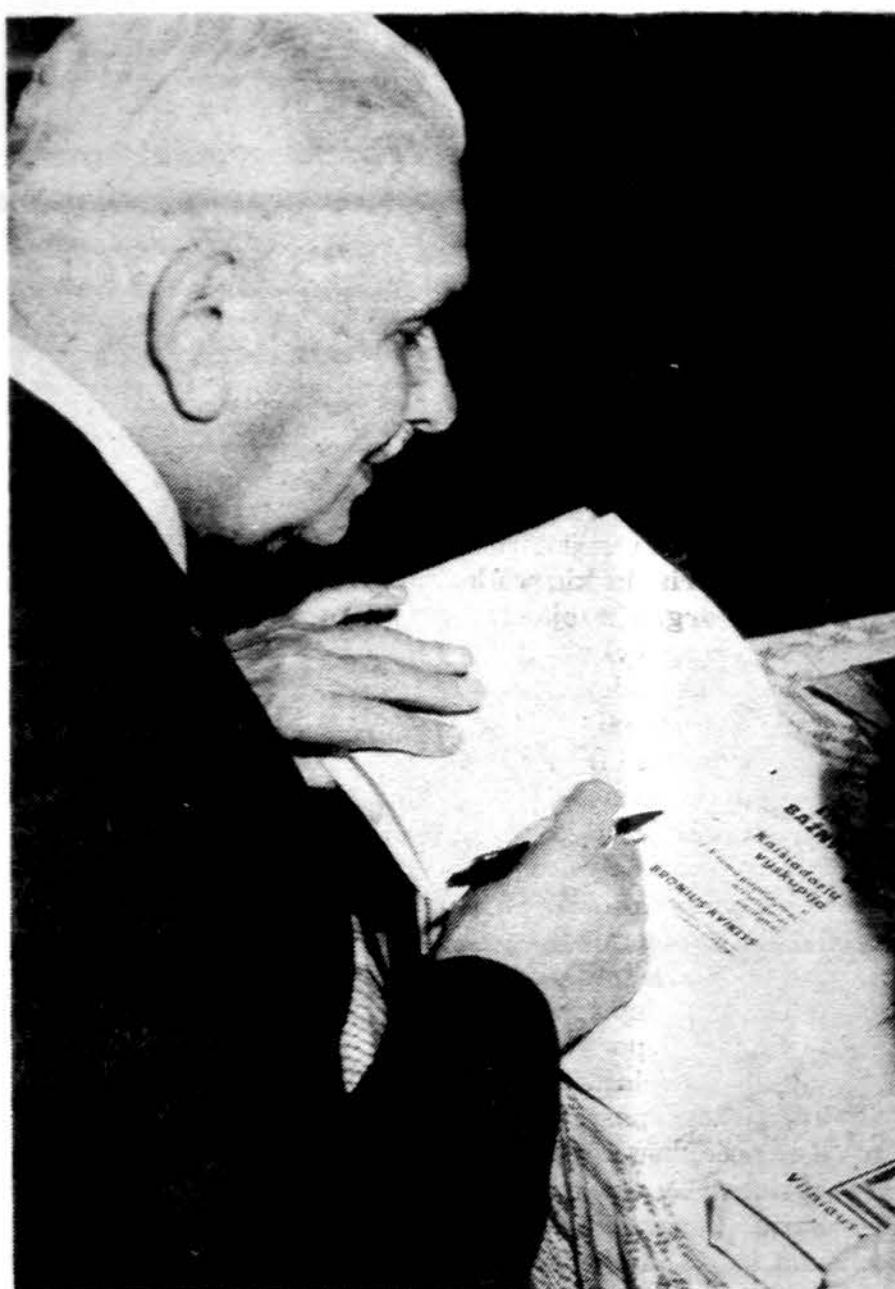
Po pertraukos, gražiai meni-
ninkės Snaigės Šileikienės ir
talkingų T. Stanulio ir p.
Juzumo dekoruotoje scenoje,
vyko koncertas, kurį koordinavo
s. Dalia Viskontienė, o
pranešėjo pareigas atliko psl. T.
Liačas. Prieš koncertą, Lietuvos
gen. konsulo dr. J. Žmuidzino
vardu, sveikinimo žodį tarė kon-
sulo pavaduotojas H. Lapas.

Jūrų skaučių „Sutartinė“ —
D. Pargauskaitė, Z. Gurklytė,
D. Gurklytė ir vadovė N. Benio-
tienė padainavo tris dainas.
Jūrų skautas E. Pukris, pritar-
damas sau gitara, puikiai atliko
savo kūrybos ir vieną D.
Povilonio dainą. Gražiai pasi-
rodė fleitistas Tomas Regina ir
jo žmona pianistė McInnis Re-
gina. Koncertas baigtas solistes
A. Pakalniškytės pasirodymu,
akompanuojant muz. J. Govė-
dum. Pažymėtina, kad visi meni-
ninkai savo meną ir laiką auko-
jo, neimdami jokio honoraro.

Po koncerto, „Skaudų aid“ 65
m. sukakties proga šio žurnalo
Toronte atstovė s. B. Abromai-
tienė scenon įvežė didelį, de-
gančiomis žvakutėmis papuoš-
tą pyragą. Visus pradžiugino
pranešimas, kad sukakties pro-
ga yra surinkusi 2,230 dol.
„Skaudų aidui“. Žvakutes
užpūsti buvo pakviesti stam-
biausi aukotojai. Visiems auko-
tojams buvo pareikšta padėka.

Lietuviškos Skaudies fondo
pirm. v.s. Č. Kiliulis įteikė fon-
do loterijos laimėjimus juos
laimėjusiems torontiešiams: A.
Povilauskui — dail. E. Nazarai-
tės paveikslą ir V. Montvilui
100 dol. čekį. V. Montvilas tą
čekį prašė perduoti Vydu-
no knygų leidimo fondui.

Šis gražus ir turiningas mi-
nėjimas buvo baigtas „Lietuva

Fil. v.s. Bronius Kvikius pasirašo „Lietuvos Bažnyčios“ knygoje.
Nuotr. J. Tamulaitis

KUKLIAI PAGERBTAS DIDELIŲ DARBŲ ATLIKĖJAS

Daugiau negu dvi dešimtys
metų lietuviai išeivijoje plačiai
naudojosi monumentaliu v.s. fil.
Broniaus Kvikiu paruoštu
keturtomiu „Mūsų Lietuva“,
kurio 3,038 puslapiai (bendras
psl. skaičius), su gausiomis įvai-
rių Tėvynės vietovių nuotrau-
komis, vaizdžiai byloja apie
brangiausią mums pasaulį kraštą.
Turbūt nėra vietovės
Lietuvoje, kuri nebūtų ilgiau ar
trumpiau šiose knygosse paminė-
ta.

Vėliau, 1980-88 metų laiko-
tarpiu knygų lentynose šalia
„Mūsų Lietuva“ knygų išsi-
rikiavo šeši tomai to paties au-
toriaus paruoštų „Lietuvos
Bažnyčios“, kurių 3,556-se
puslapiuose su 5,392 nuotrau-
komis ir brėžiniais, aprašytos
837-nios Lietuvos bažnyčios.

Šios enciklopedinio pobūdžio
knygos yra išsamus mūsų
Tėvynės pažinimo šaltinis. Ji
mums savo kantrių, kelis
dešimtmečius kruopščiai triū-
so pareikalavusių darbu
dovanojo Tėvynės meilės ir
skautiško pasiryžimo skati-
namas didžiadavasis, bet
kuklus asmuo. Džiaugdamiesi
šiomis vertingomis knygoms
nepagalvojame kiek laiko, pa-
stangų, savęs atsižadėjimo,
nekalbant apie asmenines išlai-
das, pareikalavo šis darbas, kurį
autorius atliko Dievui, Tėvynei
ir Artimui. Šalia to dirbdamas
nuolatinį spaudos darbą, Br.
Kvikius savo straipsniais pra-
turtina trijuose kontinentuose
leidžiamus lietuvių laikraščius.

Ar buvo kieno jam už tai pa-
dėkoti? Turbūt nedaug. Aišku,
džiaugėmės, kai po piežius Jonas
brangi“ giesmė.

Po minėjimo visi buvo pa-
kviesti į gretimą salęje Kuni-
gaikštienės Birutės draugovės,
J. Batūrienės ir B. Staniulienės
paruoštą kavutę, kuriai savo
kepinius aukoją skautininkės,
skautų ir skaučių mamytės.

Toronto lietuviškoji skautija
džiaugiasi, kad visuomenė, o
taip pat įvairių lietuviškų or-
ganizacijų ir institucijų atstovai
atsilankė į šią neeilinę jaunimo
organizacijos šventę, suteik-
dami moralinį paskatinimą
tolimesnei veiklai.

M.

VII-JI TAUTINĖ STOVYKLA AUSTRALIJOJE

VII-ji Tautinė stovykla
Australijoje vyks ateinančių
metų sausio 2-10 d. Adelaidės
apylinkėse.

VII TS rengimo komitetas jau
galutinai susitarė su stovyk-
lavietės administracija dėl
stovyklavimo sąlygų. Tenka
prisiminti, kad už keliolikos
kilometrų vyks Australijos
skautų organizuojama
džiamborė, kur susirinks iš Pa-
cifico kraštų arti 10,000 skautų.

Jau išsiuntinėti aplinkraščiai
ir registracijos lapai visiems
tuntininkams. Į stovyklą užsi-
registruoti kreiptis į VII TS
stovyklos ruošimo komitetą: D.
Baltutytė, 1 Belinda Street,
EVANDALE, S.A. — 5069 Aust-
ralia.

Stovykla yra labai gražioje
vietoje, netoli Adelaidės (27
km), apsupta kalvų, miškingoje
vietovėje. Stovyklos barakeliuo-
se yra lovos 74 asmenims.

Stovyklavietės plotas yra
daugiau negu 50 ha, miškingas
— čia bus galima praversti įvai-
rius žaidimus. Netoli aikštės
yra lauzavietė. Stovykloje yra
dušai, prausyklos ir visi kiti pa-
togumai. Yra moderniška virtu-
vė su visais patogumais.

Visi stovyklaujantieji bus
apdrausti.

Stovykloje bus laikomasi
Australijos Rajono rajoninių
stovyklų taisyklių.

Stovyklos programa jau pa-
ruošta. Ji yra labai įvairi ir
įdomi. Nei vienam stovyklau-
tojui neteks nuobodžiauti.

Kviečiami visi Australijos lie-
tuviai skautai ir skautės į VII-
ją Tautinę stovyklą (pagalbina)
LIETUVA!

Į III-sias PL Sporto žaidynes
vykstančius sportininkus skau-
tus raginame aplankyti
Australijos lietuvių skautų VII-
je Tautinėje stovykloje stovyk-
lujančius brolius ir seses.

Br. Kvikius knygos labai ver-
tinamos ok. Lietuvoje. Nesant
galimybės jų ten įsigyti, šie Lie-
tuvos čia apsilankymui atvykę
stengiasi su jomis susipažinti ir
jiems ypač svarbiu tose knygose
aprašymų bent Xerox kopijas
namo parsivežti.

Sveikindami ištervingą
spaudos darbuotoją Bronių
Kviklį, linkime jam sveikatos ir
dar daug kūrybingų metų. Tuo
pačiu ir klausime: ar daug kas
mūsų visuomenėje pastebėjo,
kad Broniui Kvikiui š.m.
lapkričio 10 d. suėjo 75 metai?

RED.

Penkios kartos v.s. A. Mauragio šeimoje. Ieva Mauragienė-Jonuskaitė — 99
m. amžiaus, dr. v.s. Aleksandras Mauragis — 79 m., Nijolė Mauragytė-Sta-
šionienė — 50 m., Audronė Stašionytė-Jurkšaitienė — 25 m. ir Vilija Jurkšai-
tytė — 1 mėnesio. Visi gyvena Sydneyje, Australijoje.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the
Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec.
26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd
Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mazinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas
nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaititojo adreso, gavus iš
jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Šešt. pried)	\$40.00	\$25.00	

• Administracija dirba kasdien
nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais
nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo
8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo
nuožiūra. Nesunaudotų straips-
nių nesaugo. Jūs grąžina tik iš
anksto susitarus. Redakcija už
skelbimų turinį neatsako. Skelbi-
mų kainos prišunčiamos gavus
prašymą.

SKAUTŲ KŪČIOS DETROITE

Tradicinės Skautų kūčios
ruošiamos gruodžio 4-tą dieną,
5 v.l. p.p. Kultūriniam centre.
Maloniai kviečiami visi skautai,
buvusieji skautai, jų tėveliai ir
šeimos. Įėjimo auka — lėkštė
Kūčių maisto. Tradicinės
Skautų kūčios yra labai gražus
ir įspūdingas pobūvis. Kvie-
čiame ir jus atsilankyti į šiltas,
vaisingas Skautiškas kūčias.

KERNAVĖS KŪČIOS

Rengiamos gruodžio mėn. 11
d. 5 v.v. Jaunimo centro mažo-
joje salėje. Kernavietės kviečia
visas savo seses, tėvelius ir
bičiulius atvykti ir kartu pasi-
džiaugti gražiąja lietuvių
tradicija, žengiant į didžiąją
Kalėdų šventę.

Dr. Romualdas Povilaitis

DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokas į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAI, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODO CHIRURGIJA
(Aukliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ Ligoninėms
2434 W. 71st Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;

Rez. 246-0067; arba 246-6581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS

CRAWFORD MEDICAL BUILDING

6449 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS

3900 W. 95 St.

Tel. 422-0101

Valandos pagal susitarimą

Kabineto tel. — 582-0221

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

JOKŠA

VAIKŲ LIGOS

6441 S. Pulaski Rd.

Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujų ligos
Nechirurginis išsiplėčiusių venų
ir hemoroidų gydymas

5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802

Valandos pagal susitarimą

Penkt., antr., ketv. ir penkt.

Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja

2659 W. 59th St., Chicago, IL

Tel. 476-2112

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. 598-8101

Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: Olympic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Ave., Cicero

Kasdien 1 iki 8 val vak.

išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS

DR. EUGENE MCENERY

DR. JAMES BURDEN

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS

GYDYMAS BEI CHIRURGIJA

155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir

5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL

Tel. 565-2960 (veikia 24 val.)

Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS

KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS

SPECIALISTE

MEDICAL BUILDING

3200 W. 81st Street

Kabineto tel. RE 7-1168;

Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabineto perėmė

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS

2454 W. 71st Street

434-2123

Pirm. 2-7. Antr. ir

ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533

DR. FRANCIS MAZEIKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4255 W. 63rd St.

Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4

6-9; antr., treč., penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.,

Chicago, IL 60629

Pirm., antr., ketv. ir penkt.

pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.

Marquette Medical Building

6132 S. Kedzie

Chicago, IL 60629

Tel. 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.

SURENDER KUMAR, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos

Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINĖS LIGOS

CHIRURGIJA

6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.

Tel. 925-2670

1185 Dundas Ave., Elgin, Ill. 60120

Tel. 742-0255

Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL

1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.

Tel. 598-4055

Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

(Kaiba lietuviškai)

OPTOMETRISTAS

DALYVAUJA JAUNESNI

Atleidimas sunkių kolonialinės vergijos varžtų Pabaltijai atvėrė galimybes penktą dešimtmetį priešpauždamas kenčiantiems žmonėms pareikšti savo troškimus ir viltis. Demonstracijos, laisvės proveržiai yra gausūs ir stiprūs, į juos įsijungia didelis jaunimo procentas, kas taip labai aiškiai parodė, jog komunistinės diktatūros dešimtmečiais varyta propaganda spaudoje, radijuje, televizijoje bei tūkstančių agitatorių paskaitom. visiškai subliuško. Kaip žmonės gali tikėti žodžiais, jeigu darbai deportacijomis, žudymais barbariškai kruvini? Jau daug anksčiau prof. Štromas, gerai pažįstantis sąlygas Sovietų Sąjungoje, pabrėžtinai tvirtino, kad ten jau nebėra žmonių, kurie tikėtų komunistinė ideologija.

Lietuvos sociologai susidomėjo, kas dalyvauja įvairiose demonstracijose, praveddami savo tyrimą. Dėl įdomumo galime apie tai užsiminti. „Tiesoje“ nr. 162 buvo paskelbti jų tyrinėjimų rezultatai, pavadinti „Tūkstantis iš šimto tūkstančių“. Čia jie paskelbė duomenis, kuriuos nustatė apklausinėdami tūkstantį Vingio parke dalyvavusių demonstrantų, kur persitvarkymo sąjūdžio suaukštame mitinge, kaip skelbiama tame „Tiesos“ numery, dalyvavo šimtas tūkstančių žmonių. Vilniaus valstybinio V. Kapuskio universiteto sociologinių tyrimų laboratorijos darbuotojai parengė anketą mitingo dalyviams. Penkiolika universiteto sociologų ir jų savanorių talkininkų psichologų bei matematikų pasiskirstė po mitingo aikštę rinkti duomenų. Jie liudija, kad jau iš besirenkančių į mitingą buvo jaučiama, jog jie buvo pasirengę ne tik svarstyti jiems rūpimus klausimus, bet ir gyvai veikti. Tyrinėtojai prisipažįsta: „Atvirai pasakius, nesitikėjome, kad žmonės taip noriai atsakinėtų į sociologų pateiktus klausimus“.

Į klausimus atsakė daugiau kaip tūkstantis mitingo dalyvių. Tarp jų buvo 71 procentas vilniečių, 13% kaimiečių ir 10% iš kitų didesnių miestų, o 6% rajonų ir kaimų gyventojai. Vyrų ir moterų beveik po lygiai. Į mitingą buvo susirinkę visokio amžiaus žmonės — nuo vaikų iki senelių. Gausiausia jaunimo, kuriame yra 24-30 m. amžiaus. Jaunesnių kaip 18 m. buvo 6%, tarp 19 ir 23 m. 11%, tarp 31 ir 36 m. 15%, taip pat ir tarp 37 ir 45 m. 15%, lygiai kaip ir tarp 46 ir 55 m. — 15%, o vyresnių kaip 56 m. 11%. Taigi mitinge labai stipriai vyraavo jaunesnieji Lietuvos žmonės.

Profesijos atžvilgiu mitinge dalyvavo įvairūs žmonės. Daugiausia tarnautojų — 33%, mokslo, kultūros ir meno darbuotojų, techninės inteligentijos atstovų 41%, darbininkų 10%. Likusieji — moksleiviai, studentai, pensininkai.

Sociologai rado, kad tai vis energingi, aktyviai persitvarkymo problemomis besidomintieji žmonės. Atsakiusių 94% manė, kad ekonomikos persitvarkymo rezultatai dar beveik neįvertinti. Labiau jaučiamos permainos užtikrinant respublikoje viešumą. Net 51% manė, kad tokios permainos aiškiai juntamos, o 35% atsakė, kad matoma ir demokratijos pažanga.

Apklaustieji pareiškė, kad jų miesto, jų gyvenvietės persitvarkymo rezultatai yra nepakankami. Tokios nuomonės buvo 92%. Viešumu savoj gyvenvietėje dar nebuvo patenkinti 47%. Demokratijos plė-

tojimu nebuvo patenkinti 36%. Tyrinėtojai daro išvadas, kad didesnė į jų apklausinėjimo anketą atsakiusių dalis nori spartesnio persitvarkymo, ypač ekonomikos. Tarp apklaustųjų mitingo dalyvių teatsirado tik 11 žmonių abejojančių tokių susitikimų reikšme, o absoliuti dauguma jų pageidautų daugiau.

Tie Lietuvos sociologų, net ir dirbančių kontroliuojamoje institucijoje, surinkti duomenys yra įdomūs. Jie statistiniais duomenimis parodė, kad beveik per pusę šimto metų okupantų komunistų propaganda nubyrėjo kaip vandens lašai nuo žąsies plunksnų. Parodė, kad žmonės nebebijoti rizikuoti, siekiami didesnės laisvės ir tvarkos ekonominiame ir visuomeniniame gyvenime. Įvykiai Lietuvoje įsisiūbuoja nesulaikomai. Ir okupantas ima įvelgti, kad ligiolinės spaudos metodai nebeįmanomi toliau tęsti.

Kaip pavyzdį, kodėl prasižėrė toks nepasitenkinimas ligioline tvarka, galime paminėti „Tiesos“ 181 numery paskelbtą mokytojos Z. Kėrienės pareiškimą: „Kol direktorius, pavaduotojai, kol inspektoriai ir mus žvelgs tokiais akimis, kaip iki šiol, kol jie mūsų darbe ieškos ir reikalaus tų magiškių „momentų“ — internacionalinio, ateistinio, karinio patriotinio — tol mokyklų reforma nepajudės. Nė truputėlio, nes mokytojas vergas (manau geresnio žodžio neparinksi) netaps kūrėju. O valdininkėlis prisitaikė ne ką turės pasakyti vaikams“. Ji pabrėžė reikalą leisti mokytojui dirbti laisvai ir sąžiningai. Taip ir kitose srityse, kur įvestas komunistinės prievartos viešpatavimas.

Persitvarkymo reikalas keliama ir pasaulio spaudoje. Neseniai JAV-se išėjo iš spaudos knyga: „Show Trials: Stalinist Purges in Eastern Europe“. Čia primenami faktai iš įvairių rytinės Europos valstybių, kaip stalinistų laikais vyko žiauri, kruvina žmonių priespauda, kuri nebegali būti pakartojama.

Visuomenininkas ir politikas Michael Novak šiemet yra išleides knyga: „Taking Glasnost Seriously: Toward an Open Soviet Union“. Tas M. Novak yra buvęs amerikiečių delegacijos vadovybėje vykstant Helsinkio akto pasirašysiu valstybių konferencijai Berne. Knygoje yra buvusios JAV ambasadorės Jungtinėse Tautose Jeane J. Kirkpatrick įvadas, kur ji primena ir lietuvių disidentus, o visa Novako knyga tai jo daugiausia Sovietų Sąjungai keliama laisvės ir didesnio žmoniškumo reikalavimai. Novakas paduoda ir sąrašą kalinamų disidentų, kurių paleidimo buvo pareikalauta Berno konferencijoje. Čia suminiama Edita Abrutienė, Balyš Gajauskas, Algirdas Statkevičius ir daug kitų. Taigi tas perestroikos, laisvėjimo reikalas iškilo ne vien tik iš gilių nepasitenkinimų, reikiama už geležinės uždangos, bet ir dėl tarptautinio spaudimo, kur nemažą vaidmenį yra atlikusios ir Amerikos bei kitos Vakarų valstybės tarptautinėse konferencijose. Tam kaip ir yra palankūs Helsinkio valstybių pasitarimai, nes juose vyrauja vakariečiai, nedalyvauja vadinamo trečiojo pasaulio valstybės, kurių daugelis bijo ar tik vengia prieš Maskvą prasižioti.

Juoz. Pr.

SPORTAS AUKLĖJA LIETUVIŲ JAUNIMĄ

Pokalbis su sporto žaidynių išvykos komiteto vicepirmininku Vytautu Grybausku

JURGIS JANUŠAITIS

— Australijoje, Adelaidėje, gruodžio 25-31 d. įvyksta trečiosios Pasaulio lietuvių sporto žaidynės. Šiuo renginiu tiesiogiai rūpinasi Australijoje sudarytas organizacinis komitetas. Tad kokių išpareigojimų turi išvykos komitetas? Kokie artimiausieji darbai? Kiek sportininkų vyksta iš Šiaurės Amerikos?

— Šiimtine Australijos lietuvių sportininkų dalyvavo pirmose Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse Toronte, beveik tiek pat dalyvavo ir antrose Chicagoje. Nebuvo abejonų, kad ir Š. Amerikos sportininkai turi dalyvauti australiečių ruošiamose žaidynėse. Tad mūsų išvykos organizacinio komiteto pagrindinis išpareigojimas ir buvo suorganizuoti visus norinčius ten dalyvauti ir dalyvauti žaidynėse Adelaidėje tvarkingai ir drausmingai taip, kaip australiečiai pas mus.

Šventė artėja nepaprastu greičiu ir laiko liko nedaug. Kaip tik šiuo metu turi paaiškėti galutinis ir tikslus vykstančiųjų skaičius. Reikalingi dalyvaujančiųjų komandų, pavienių sportininkų vadovų ir turistų sąrašai. Jų laukia organizacinis komitetas Adelaidėje, kad galėtų pradėti sudaryti varžybų programas, jų laukia priėmimo komitetai Sydnejuje, Melbourn ir Adelaidėje, kad galėtų pradėti

tvarkyti visų atvykstančiųjų apgyvendinimą. Tai tokie dabar patys svarbiausieji darbai.

— Ar turite kokių sunkumų išvyką organizuojant?

— Kadangi vykstančiųjų skaičius yra toks didelis ir vykstante net su keturiomis skirtingomis oro linijomis ir planuojame prieš žaidynes sustoti porai dienų Sydnejuje, o po žaidynių trejetą dienų Melbourn, tai galite įsivaizduoti, kiek yra įvairių problemų ir sunkumų. Padėtį dar labiau komplikuoja ir tai, kad daug Sydnejaus ir Melbourn sportininkų patys vyksta į Adelaidę. Visų apgyvendinimas pas žmones pasidaro neįmanomas. Dalis turės apsistoti viešbučiuose. Bet kurie? Žinoma, bus nepatenkinti... O Melbourn padėtis dar sunkesnė, nes nauja ir jauna „Varpo“ sporto klubo valdyba galvoja, kad amerikiečiai turtingi ir nenori šiek tiek daugiau pasistengti, bet tikimės, kad viskas bus sutvarkyta laiku ir patenkinamai.

— Kokių principų išvykon parengė klubus, komandas, žaidėjus?

— Ši kartą rinkinių nevežame ir klubų ar žaidėjų atrinkti nereikėjo. Vyksta atskiri klubai, komandos ir pavieniai sportininkai, visi, kurie gali ir nori apsimokėti didesnę dalį

savo kelionės išlaidų.

— Kiek ši išvyka pareikalaus lėšų ir ar tikėtis lėšas sukelti?

— Išvyka kaštuos daugiau 300,000 dolerių ir tokios sumos, žinoma, sutelkti neįmanoma. Tad kaip jau minėjau didesnę dalį turės apsimokėti patys sportininkai. Atskirai klubai įvairiais būdais bando sutelkti šiek tiek lėšų paremti savo sportininkus. Pagaliau pats išvykos organizacinis komitetas taip pat stengiasi už lėšų sutelkti ir bent truputį palengvinti tas didžiules išlaidas.

— Spaudoje buvo užsiminta apie galimą Lietuvių Fondo ir Lietuvių Bendruomenės paramą. Ar jos tikėtis susilaukti, o gal jau ir susilaukėte?

— Taip, tikėjimės paramos iš LF, bet iš paskutinio pelno skirstymo mums neklauvo nė cento. Vis dėlto dar tikimės, kad LF atsižvelgs į mūsų padėtį ir ką nors paskirs kitame pelno skirstyme. Taip pat tikėjimės paramos iš LB, ypač, kai buvęs pirmininkas ją buvo pažadėjęs. Ir čia tikimės, kad naujai LB valdžiai tie pažadai galioja, nes juk lietuviškas sportas, kaip ir Jaunimo kongresas ar Tautinių šokių šventė tarnauja jaunimo lietuviškam auklėjimui ir lietuviškos išlaikymui.

— Kiek iš viso laisvajame pasaulyje turite sportuojančio jaunimo, veikiančio

Australijos sporto žaidynių organizacinis komitetas Adelaidėje. Iš kairės sėdi: Stasys Urnevičius, pirm. Jurgis Janušaitis ir Antanas Skiparis; stovi: Romas Pocius, Pranas Andrijaitis, Vincas Ramonaitis, Stasys Visockis ir Edvardas Tapauskas.

BALTASIS BANGINIS

HERMAN MELVILLE

ROMANAS

Išvertė P. Gaučys

61

XLV. „Britas“

Pasukę į šiaurės rytus nuo Crozetto salų, mes atsidūrėme plačiose pievose „brito“, smulkutės, geltonos substancijos, sudarančios svarbiausią banginio maistą. Per mylių mylias vilnijos aplink mus ir atrodė tartum plauktume per begalinis prinokusių auksinių kviečių laukus.

Kitą dieną pamatėme gausius Tikruosius banginius, kurie, būdami tikri, kad jų nepuls laivas, skirtingai gaudyti sperminius banginius, tingiai plaukiojo atvėrę žiaunas „brito“ plotais. Ši substancija pripildama prie randuotų plaušų, nepaprastų veneciškų užuolaidų, besančių jo burnoje, lieka išskirta iš vandens, kuris nuteka lūpomis.

Tartum plovėjai, kurie vienas šalia kito iš lėto stumiasi pirmyn su dalgėmis per pelkėtų pievų ilgą stiprią žolę, tos pabaisos plaukiojo, keldamos keistą triukšmą, tartum šienaudamos žolę ir palikdamos už savęs daugelį mėlynų dėmių geltonoje jūroje.

Stebimi iš stiebų bokštelių, ypač tuo metu, kai sustodavo keletą akimirkų nejudėdami, jų milžiniškos juodos masės panašėjo į uolų krūvas. Ir lygiai kaip dideliuose medžioklės plotuose Indijoje kelevais dažnai praeina lygumas, kuriose išsisi drambiniai ir juos

iš tolo palaiko juodom nuogom kalvelėm, panašiai atrodė leviatanai tiems, kurie jūroje pirmą kartą juos pamato. Pagaliau juos atpažinai, sunku patikėti dėl jų milžiniškumo, kad tos masės gali būti gyvos visose savo dalyse ir turėti tą pačią gyvybės formą, kuri plaka pas arklį ar šunį.

Iš tikrųjų, besiremiant kitais sumetimais nei pažymėtieji, labai sunku žiūrėti į gelmių būtybes su tais pačiais jausmais, su kokiais žiūrime į sausumos padarus. Kai kurie senovės gamtininkai tvirtino, kad visi žemės gyviai išėjo iš jūros; plačiau žiūrint ir reikala, su tuo galima sutikti. Bet kai prieiname prie pavyzdžių, patiriame tam tikrą sunkumą, norėdami surasti vandenynę žuvį, kuri savo polinkiais atitiktų, pavyzdžiui, šuns įžvalgiam gerumui. Sausumos gyventojai, bendrai imant, jaučia nenugalimą pasibjaurėjimą jūrų padarais; žinome, kad jūra yra „terra incognita“ ir kad Kolumbas turėjo perplaukti nesuskaitomus nežinomus pasaulius pirmą, nei atrado paviršiu vakarų pasaulio. Visais laikais baisiausias nelaimės užklupo tuos tūkstančių tūkstančius, kurie leidosi į jūras. Ir vis tik deka papročių, kuris susidaro įvykiams besikartojant, žmogus prarado siaubo jausmą, kurį jame anksčiau sukeldavo jūra.

Pirmasis laivas, kurio istorija nežinoma, vagojo vandenyną. Tasai vandenynas tebėra tas pats ir šiandieną ir tas, kuris pereitais metais paskandino laivus. Taip, kvailieji mirtinieji, Nojaus potvynis dar nepasibaigė, jis vis dar tebedengia du pasaulio trečdalius.

Kuo gi tad skiriasi jūra nuo žemės? Stebuklas jūroje nėra stebuklas žemėje. Antgamtinis siaubas slėgė žydus, kai gyvoji žemė prisivėrė ties Koros ir jo draugų kojoms, ant visados juos palaidodama, tačiau kaip

LIETUVOJE SIAUČIA TIKRA MAFIJA

ANTANAS JUODVALKIS

(Tęsinys)

Psichiatrijos reikalai

V. Tomkus nevengia temų ir griežiai aiškinti redakcijoje gaunamus skundus. Grobystė, mai, kyšiai, butai, gydytojai, milicija, tardytojai, teisėjai,

klubų, komandų?

— Tokios statistikos neturime. Žinoma, kad ŠALFAS-goje yra 19 sporto klubų ir daugiau kaip 900 narių. Australijoje yra, berods, 8 sporto klubai su 400 sportininkų. Turime dar po keletą nedidelių klubų Brazilijoje, Argentinoje, Anglijoje ir Vokietijoje.

— Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse pirmą kartą dalyvauja ir iš okup. Lietuvos sportininkai. Ar šis sportininkų iškviestas nesukels išeivijoje naujų vėjų ir kaip vertinate tokį bendradarbiavimą?

— Taip. Pirmą kartą mūsų žaidynėse dalyvauja Lietuvos sportininkai. Jau gautas patvirtinimas, kad atvyksta Lietuvos jaunimo krepšinio rinktinė (ne Žalgirio jaunųjų komanda), dar plaukikai ir po vieną lauko ir stalo tenisininkę. Atvyksta oficialiai pakviesti ir oficialiai išleisti. Ir su Liet. Bendruomenės vadovybės pritarimu. Mūsų nuomone, tai didžiulis žingsnis į priekį, ypač šiuo metu. Pagaliau pradėta išeivijos ir Lietuvos jaunimo viešas bendravimas toks, kokio mes jau seniai ilgėjomės.

— Jūsų žodis prieš sportininkams išvykstant?

— Organizacinis komitetas Australijoje jau dirba keleri metai ir neabejojame, kad ji bus sėkminga, net išpūdinga, kai joje dalyvauja netoli 200 Š. Amerikos ir būs Lietuvos sportininkų. Žinome, kad visuomenė šiais metais gausiai paremė tiek daug įvairių renginių ir nelengva jos prašyti dar vienos aukos. Bet bijome, kad be jos paramos daug talentingo jaunimo turėtų likti namuose.

Todėl iš anksto nuoširdžiai dekojame visiems geros valios ir dosnios širdies lietuviams, kurie ir šį kartą savo auka igalins suruošti šį plačios apimties sporto jaunimo renginį — trečiąsias Pasaulio lietuvių sporto žaidynes Adelaidėje.

— Dekojame Vytautui Grybauskui už atvirą ir nuoširdų pokalbį.

prokuratūra ir kitos įstaigos ir žinybos, kurios turi reikalų su gyvenimu ir žmonėmis yra jo kritikos straipsnių temos. Skundams išaiškinti neužtenka tik nuvykti į vietą ir apklausinėti abi šalis ir liudininkus, jei tokių yra, bet surinkti ir reikiamus įrodymus, kad ir pačiam neįskelti baudžiamosios bylos, o tokių grasinimų ir bandymų susidoroti yra patyręs ne vienas žurnalistas. Kokius įrodymus gali surinkti išprievartavimo atvejais, juk nė viena pusė nepasikviečia liudininkų, o teismuose užtarę visad atsiranda ir moterys nukentė.

Ir šiuo persitvarkymo metu ne viskas galima rašyti ar spausdinti, o paskelbus dažnai sulaukti nenumatytos reakcijos. „Šluotos“ redakcijoje buvo gautas skundas, kad kažkoks R. Ruzgus jau penktas mėnuo laikomas Naujosios Vilnios psichiatrinės ligoninės ekspertiniame skyriuje ir nieko prie jo nepiliedžia. Vyr. gydytojas, tik teismui įsakius, pradėjo kalbėtis su V. Tomkum apie R. Ruzgą padėti. Ruzgus istorija yra gana ilga ir paini, o jai išnarpinti reikėjo laiko, kantrybės ir sumanumo. Į laimingą Ruzgų šeimą išbrovė trečias asmuo ir sugriovė gyvenimą. R. Ruzgus prarado žmoną, butą, automobilį, gerą vardą ir atsidūrė psichiatrinėje ligoninėje. V. Tomkus viską išnarpijo ir surinkęs duomenis paskelbė spaudoje, tuo užsitraukdamas medicų rūstybę, o žmonių pritarimą (laikais).

V. Tomkus prisimena docento pasakymą: „Žurnalistas padarius lemtį klaidą, jo kolegoms trins iš džiaugsmo rankas...“, o jeigu chirurgas per klaidą nugabals žmogų, visi gydytojai laikysis vieningai ir teigs, kad kitos išeities nebuvo — žūt būt reikėjo pacientą papjauti...“ (132 p.)

Susumuojant visą įvykį, sulaukus neeilinės reakcijos, V. Tomkus ir redaktorius Vainauskas buvo pasiruošę viskam, nes vienu rašiniu puliti tris ministerijas, teismus ir prokuratūras buvo rizikinga. Redaktorius G. Vainauskas ryžosi. Visuomenė rodė didelį pasitenkinimą, o kiti tylėjo, norėdami reikalą tylomis nuleisti. Pasitikrinus kas po to ištiko Ruzgų, buvo paskelbtas antras rašinys apie „Tarą iš gyvųjų lstelių“, sulaukus nelauktos reakcijos.

(Nukelta į 4 psl.)

kiekvieną dieną saulė leidžiasi, panašiai jūra praryja laivus ir jų igulas.

Bet ne vien tik jūra yra priešas žmogui, kuris jai yra svietimas, bet taip pat ji yra priešas ir savo pačios vaikams. Tartum laukinė tigė džunglėse sutraiskanti savo jaunikius, jūra sutraiskina į uolas galingiausius banginius ir juos ten palieka greta su sudužusių laivų likučiais.

XLVI. Squidas“

Iš lėto plaukdamas per „brito“ laukus, Pequodas tęsė kelionę į pietryčius, Javos link. Švelnus vėjelis jį stūmė, jo trys smailūs stiebai lengvai lingavo supami silpno vėjo, tartum trys lankšios palmės lygumoje. Sidabruotoje naktėje, protarpiais, jūreiviai bokšteliuose pranešdavo apie pasirodymą kokio vienišo patrauklaus čiurkšlio.

Vieną permatomą šviesų rytą, beveik antgamtinai tylai įsiviešpatavus jūroje, Dagoo didžiojo stiebo bokštelyje pamatė keistą šmėklą.

Tolumoje tingiai kilo didelė balta masė, kiekvieną kartą darydamasi vis didesnė ir didesnė ir iškilo iš jūrų mėsio ir pagaliau nušvito priešais mūsų laivo priekį. Taip kurį laiką pažėrėjusi, supliuško ir paskendo. Bet vėl iškilo ir vėl tyliai žėrėjo. Tai neatrodė esąs banginis.

Tačiau Dagoo save klausė: — Ar tai ne Siatulingasis Dikas.

Ir trečią kartą pavidas pradingo, bet vėl jam pasirodė, negras pažadino visus aštriu kaip durklas riktėlėjimu;

— Čionai! Vėl čia! Žiūrėkite, kaip kyla! Tai Baltasis Banginis.

(Bus daugiau)

BOSTONO ŽINIOS

TEATRO FESTIVALIS
BOSTONO
LITUANISTINĖJE
MOKYKLOJE

Lapkričio 12 d. Bostono lituanistinė mokykla pakvietė visuomenę į Teatro festivalį, kuris tapo tikra lietuviško žodžio švente. Žiūrovai susizavėję sekė sceną ir ne vienoje vietoje gerėjosi gražia jaunųjų lietuviška tarsena. Smagiausia buvo žiūrėti į pačius aktorius – festivalio dalyvius! Iš kur staiga atsirado tas entuziazmas:

– Mamytė, ar graži mano uodegytė? – klausia gudruolė laputė – Lidija.
– Bū bū, aš jautukas! – džiaugiasi Kazukas.

– Aš tave suėsiu – gąsdina vilkas – Aidukas.
– O kas paėmė mano kardą? – rūpinasi Šarinas.

O kai suskambejo: „Jau pusėtinai laiko galas, kaip aš tįsau ant Šešupės“ (VIII skyriaus mokinių inscenizacija), arba kai maitai mokinių švytinčius veidus, suprantai, kaip labai reikia daugiau tokių švenčių! Nes ne vien kalant linksniuotes, ar kartojant istorinius faktus įsiziėbs meilė lietuviškai kultūrai. O per užsidegimą, tegul tai būna teatro festivalis, ar maža šokių šventė, įdomiai praveista pamoka, ar vaizdžiuotės ruošimas...

Ką ir besakyti – atėjo šiais metais Bostono lituanistinė mokykla! Įdomu mokyklos atidarymas, aktorės Kazlienės suvaidintas „Čičinsko“ teatro festivalis tautinių šokių repeticijos... Tai pirmiausia mokyklos direktorės Daivos de sa Pareira ir, ypač, naujos programų koordinatorės Aldonos

Lingertaitienės nuopelnas. Mokyklos administracijai ir visiems mokytojams, aukojantiems savo laisvalaikį, norėtusi nuoširdžiausiai padėkoti ir palinkėti suruošti daug idomių renginių. Gal tada mokiniai su užsidegimu rašys: „Bostono lituanistinė mokykla – koks džiaugsmas!“

ZK

„PABUDIMAS“
CAMBRIDGE SCENOJE

Arts Club Theater iš New Yorko „off off-Broadway“ atvyksta į Bostoną vaidinti Antano Škėmos dramą „Pabudimas“ (The Awakening).

Režisierė Linda E. Pakri (estė). Aktoriai: Arūnas Čiuberis, Neale Harper, Mike Jankowitz, Julia Nasvitytė ir Paul Taylor Robertson.

Spektaklis įvyks 1989 metais sausio 7 dieną, 7:30 vakare ir sausio 8 dieną, 3:00 p.p., First Baptist Church salėje, esančioje ant Garden ir Mason gatvių kampo, Cambridge, Ma., (prie Harvard Universiteto). LB Bostono apylinkės valdyba parinko salę Cambridge, norint parodyti amerikiečių teatro mėgėjams lietuvių rašytojo vadinimą šiuo metu ypatingai aktualia tema, t.y., Stalino žudynes Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje.

„Pabudimas“ vyksta NKVD (KGB) būstinėje, Vilniuje, 1946 metais, kur tardomas suimtas partizanas. Iškeliama NKVD nežmogiškų tyrimo metodai ir psichologinis žmogaus nukankinimas. Rengėjai šį spektaklį skiria Broliams ir Sesėms lietuviams, kuriuos NKVD nukankino kalėjimuose, ar Sibiro tremtyje.

pačią dieną buvo paskelbtas V. Tomkaus rašinys apie psichiatrą *Gintamą kraštą* ir ministerio atsakymas su redakcijos komentarais *Komjaunimo tiesoje*.

Skambinimai, laiškai plaukė ir vis naujos žulikystės buvo iškeliamos, tik spėk tikrinti ir skelbti. Išgelbstima ar padedama vienam kitam grįžti į gyvenimą, o visa biurokratija, kaip darė, taip ir daro savo. Visi nusikaltėliai laikosi įsikibę vienas kitą ir sunku padėti normalizuoti. Provincijoje sugriebtas grobystojas, spekuliantas ar kitas niekšelis dažnai užtarimą randa Vilniuje aukštųjų ministerijų ar partijos įstaigose. Kokia nauda, jei vieną niekšėlį pakeičia nė kiek negeresnis kitas. Ieškoma priekabių prieš skundus rašančiųjų ir labai dažnai netenka turėti darbo, net nesistengia plačiau panaikinti išskeltų negerovių, nes ir milicija, ir tardytojai, ir prokurorai, ir teisėjai, ir prekybos-kombinatų viršininkai yra susitepę ar iklimpę į esamą gyvenimo lūną. Kad sistema yra kalta, visi bijo prisitarti ir šiais atvirumu bei persitvarkymo laikais. Atrodo, kad mafija veikia visoje Sovietų sąjungoje ir neatsilieka Lietuvoje.

Šis V. Tomkaus *Taranas* gal pramuš ne vieną stogą ar pralauž sienoję plyšį ir pasidarys lengviau kvėpuoti ir gyventi, bet dar praeis laiko, kol tebesėdi tie patys viršininkai.

DEMONSTRAVO PRIEŠ
GAUJAS

Chicagoje Albany Parke lapkričio 20 d. apie 300 žmonių, nepaisydami šalto oro, demonstravo prieš gaujų siautėjimą. Per paskutinius dvejus metus toje šiaurinėje Chicago dalyje gaujos nužudė 6 žmones.

MOSŲ KOLONIJOSE

BROCKTON, MASS.

B. ŽEMEIKIENĖS
100-TOJO GIMTADIENIO
MINĖJIMAS

Spalio 23 d., sekmadienį, 4 val. p.p. Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčia papuošta kaip per didžiąsias šventes, parapietės ir daugelio lietuviškųjų organizacijų narės Barboros Žemeikienės 100-tojo gimtadienio padėkos šventei.

Vargonais grojant muzikai Jūratei Lalienei, parapijos choras pasitiko į bažnyčią įeinančius parapietius, sukaustuvininkę su artimais ir iš toliau atvykusius svečius. Padėkos šv. Mišias prie didžiojo altoriaus atnašavo klebonas kun. Petras Šakalis ir koncelebrantai: kun. A. Jurgelaitis, O.P., kun. Ant. Baltrušiusas ir kun. Simonas Saulėnas klebonas iš Cambridge, Mass.

Klebono kun. Petro Šakalio turinimas pamokslas, choro bei dueto O. Ferrini ir Irenos Radzevičiūtės giedojimas puosė šventės iškilmes. Šimtmatė Barboros Žemeikienė dėkojo Dievui už ilgoje gyvenimo kelionėje teiktą dvasinę ir fizinę stiprybę.

Po padėkos šv. Mišių bažnyčioje, 6 val. vak. parapijos salėje vyko jubiliečio pagerbimo banketas. Svečius maloniai sutiko banketo vyriausioji organizatorė Ona Ferrini ir prie garbės stalo pakvietė jubiliečių B. Žemeikienę, jos dukrą Oną O'Leary, kleboną kun. P. Šakalį, kun. Alb. Abračinską, kun. A. Baltrušiusą, kun. S. Saulėną. Puotai vadovauti pakvietė kun. A. Jurgelaitį.

Kleb. kun. P. Šakalis nuoširdžiai sveikino uolia parapietę Barborą Žemeikienę. Prieš vaišes maldą sukalbėjo kun. A. Baltrušiusas.

Puotos vadovas perskaitė JAV prezidento Ronald Reagano ir jo žmonos Nancy sveikinimą sukaustuvininkei. Žodžių sveikino organizacijų atstovai, parapietėiai ir svečiai. Choras ir puotos dalyviai sugiedoję „Ilgiausių metų“, pianinu palydint dr. petru Bižinską.

Jubiliečių duklė – Ona O'Leary padėkojo klebonui kun. P. Šakaliui ir kitiems kunigams už maldas bei Mišias jos motinos intencija atnašautas. Padėkojo chorui, puotos rengėjams ir gausiai susirinkusiems svečiams.

Puota baigta maldą, sukalbėta kun. Alberto Abračinsko.

Taip Brocktone buvo pagerbta Šv. Kazimiero parapietę, amžiumi Vyriausioji parapietė Barboros Žemeikienė.

Simtmatė Barboros Žemeikienė

Šimtmatės gyvenimo kelias

Barboros Bružaitė-Žemeikienė prieš 100 metų gimė Lietuvoje, Kretingos apskrityje, ūkininkų šeimoje. Būdam 17 metų atvyko į New Yorką pas seserį. Po kelerių metų suklebė su Stepu Žemeikiu ir persikėlė gyventi į Brocktoną. Deja, vyras netrukus mirė. Barboros liko su dviem mažametėm dukrelėm. Našlė Barboros sunkiai dirbdama dukreles išauklėjo katalikiškoje ir lietuviškoje dvasioje.

Vyresnioji ištėjo į Šv. Kazimiero kongregaciją, tai seselė Ignata, šiais metais Šv. Kazimiero vienuolyne, Chicagoje šventusi vienuoliško gyvenimo sidabrinę sukaktį. Ses. Ignata kongregacijos buvo skiriama artčiau motinos į parapiją mokyklą, Worcester, Mass., kad savait-

galais ir mokyklos atostogų metu galėtų globoti savo mamytę. Deja, Worcesterio parapijinė mokykla buvo uždaryta dėl mokinių sumažėjimo. Dabar ses. Ignata toli nuo motinos ir tik atostogų metu tegali motina globoti. Dėl mokyklos prasidejusių mokslo metų ji negalėjo atvykti į motinos 100-tojo gimtadienio šventę.

Šimtmatė Barboros Žemeikienė gyvena dviejų blokų atstume nuo Šv. Kazimiero bažnyčios. Sulinkusi, lazdele pasiramčiuodama sekmadieniais ir dažnai šokiadieniais ateina į bažnyčią, išklauso šv. Mišias, pasimeldžia. Dažnai dalyvauja ir sąmoningo tikėjimo pamaldose. Tai toks Barboros Bružaitės-Žemeikienės iš džiaugsmo ir skausmo dienų supintas ilgo gyvenimo vainikas.

E. Ribokienė

NEVAŽIUOTI PRO
UŽTVARAS

Du Harvey gyventojai buvo spalio 18 d. užmušti prekinio traukinio, kai jie bandė, nežinodami raudonų šviesų žybciojimo, prasmukti pro nuleistus geležinkelio barjerus. Zuvo R. Allen, 24 m., ir A. Jones, 22 m. Nelaimė įvyko prie 152 gatvės ir Park Ave.

LENGVATA PIRKĖJAMS

Chicago Title apdraudos bendrovė paskelbė, kad numazina mokesčių už nuosavybės dokumentų garantavimą. Tai liečia perkancius nejudomą nuosavybę Cook, DeKalb, DuPage, Kane, Kendall, Lake ir Will apskrityje.

Linksmos Padėkos Dienos

At Holy Cross Hospital. "We care for the whole person — body, mind and soul." We've been serving Chicago and suburban communities since 1928 with services that include:

Foot Care Center (471-5550)
Physician Referral Network (471-6703)
Counselling Van (471-5899)
Serving Our Seniors (471-7321)
Adult Day Care Center (471-7300)
Maternity Services (471-5849)
Arthritis Treatment Center (471-5550)
Rehabilitation Department (471-5694)

HOLY CROSS
HOSPITAL
2701 West 68th Street, Chicago
471-8000

Holy Cross Hospital: Building for The Future and Your Well-Being

Holy Cross Hospital is owned and operated by The Sisters of Saint Casimir of Chicago

NAUJAS PATARNAVIMAS
NORINTIEMS PASVEIKINTI
SAVO GIMINES AR DRAUGUS
LIETUVOJE

Algis Grigas, pirmininkas

Siūlome pasirinkti jums tinkamą sveikinimą Šv. Kalėdų ar Naujų metų proga:

NR. 1

Didelė puokštė gelių
Dežė šokoladinių saldinių
Parkeris ir kiti priedai \$50.00

NR. 2

Septynios (7) rožės
Dežė šokoladinių saldinių
Butelis šampano
Parkeris ir kiti priedai \$55.00

NR. 3

Septynios rožės
Dežė šokoladinių saldinių
Butelis šampano
Butelis degtinės
Parkeris ir kiti priedai \$65.00

NR. 4

Devynios rožės
Dežė šokoladinių saldinių
Du (2) buteliai šampano
Butelis degtinės
Parkeris ir kiti priedai \$75.00

NR. 5

Vienuolika (11) rožių
Dežė šokoladinių saldinių
Du (2) buteliai šampano
Du (2) buteliai degtinės
Parkeris ir kiti priedai \$85.00

Sveikinimai gauti iki gruodžio mėn. 15 d. bus užtikrintai perduoti prieš Šventes. Kreipkitės – atsakysime visus jūsų klausimus.

ŽAIBAS

10401 Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
Telefonas: (312) 430-8090

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX
REALTORS GREIT
PARDUODA

RIMAS L. STANKUS

361-5950 636-6169

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI
NAMUS per šią įstaigą, prašome
paminėti, kad esate arba norite būti
Rimo Stankaus klientais. Nuosa-
vybės įkainavimas nemokamai.

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ
pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI
NAMĄ mieste ir priemiestiuose. Sąži-
ningai patarnaus

J. BACEVIČIUS

BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

MISCELLANEOUS

A VILIMAS
MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit
už apdraudą nuo ugnies ir automobilio
pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3202½ West 95th Street

Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS

ĮVEDIMAI — PATAISYMAI

Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir
įmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir
sąžiningai.

655-2020

KLAUDIJUS PUMPUTIS

TAISOME

SKALBIMO IR DŽIOVINIMO
MAŠINAS IR ŠALDYTUUVUS
Kreiptis į: Hermis Decks
Tel. 585-6624
Nuo 8 v. ryto iki 5 v. vakaro
Kalbėti lietuviškai

HELP WANTED

AUTO PAINTER AND/OR

HEAVY COLLISION

BODY & FRAME MAN

Fully exp'd, to do top quality work for high integri-
ty shop. Only hard working conscientious people
need apply. No "floaters". Must speak English.
312-441-3700

FOR SALE

Pigiai parduodu tinkamus

naudoti Lietuvoje

VIDEO REKORDERIUS

(312) 839-5829

DRAUGE GAUNAMI
NAUJAUSI LEIDINIAI

KŪČIOS. Prasmė - simboliai - maldos. St. Yla. 22 psl.	\$0.50
LITHUANIAN CHRISTMAS TREE ORNAMENTS. 11 psl.	\$2.00
KALĖDOS. Plokelė. Kalėdų giesmės. Montrealio lietuvių choras. 1982	\$10.00
LIETUVIŲ ŠEIMOS TRADICIJOS. Stasys Yla. 180 psl. 1985	\$20.00
SUBATOS VAKARĖL. Lietuvių liaudies dainos su gaidomis. 118 psl. 1982	\$6.00
ŠVENTASIS RAŠTAS — Naujasis Testamentas. Red. kun. V. Aliulis. 638 psl. 1972	\$5.00
NEMARIOJI GIESMĖ. Istorinis romanas. Anatolijus Kairys. 240 psl. 1988	\$10.00
KRYŽELIAI ARKTIKOJE. Atsiminimai. Matilda Strimaitė-Mėlienė. 184 psl. 1981	\$6.00
PARTIZANŲ KOVOS LIETUVOJE. II laida. Kęst. K. Girmius. 422 psl. 1987	\$10.00
BERŽAS UŽ LANGO. Romanas. Dalila Mackalienė. 323 psl. 1986	\$10.50
AUŠRA PALIŪNUOSE. Romanas iš AUŠROS laikų. Vyta. Alantas. 312 psl. 1986	10.00
PRAKTINĖ LIETUVIŲ KALBOS VARTOSENA. Juozas Vaišns, S.J. 240 psl. 1985	\$8.00
ČEKISTO NAGUOSE. Atsiminimai. Br. Daunoras. 111 psl. 1987	\$7.50
SEIMINĖ IR PREZIDENTINĖ LIETUVA. Istorinių įvykių apžvalga. Jonas Švoba. 422 psl. 1985	\$10.00
ISLAMAS. Religija, kultūra, valstybė. Antanas Rubšys. 109 psl. 1987	\$5.00
NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI. Jonas K. Karys. 255 psl.	\$5.00

Pastaba. Užsakant knygas per paštą, pinigų nesiųsti, užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiuntimo išlaidos.

„ALYTAUS“ MONOGRAFIJĄ SUTINKANT

JUOZAS MASILIONIS

(Tęsinys)

Apie 1515 įsteigta parapija ir pastatyta bažnyčia. 1581 m. Alytus gavo magdeburgines miesto teises, kurias kartais prarasdavo, kartais ir vėl atgavdavo. Kairiajame Nemuno krante, dabartiniame šilėlyje buvo apie tą patį laiką įkurtas Alytaus dvaras, turėjęs čia jau minėtą žvėryną, o vėliau Kaniukuose ir žirgyną. Alytaus kaimas, dabartinis Alutis kairiajame Nemuno krante, pradėjo kurtis tik XVIII a. pabaigoje. Apie 1790 m. čia buvo pastatyta Šv. Onos koplyčia. Lietuvos-Lenkijos trečiojo padalijimo metu jau buvo du Alytai: Alytus I dešinėje Nemuno pusėje, Alytus II, dar besikuriantis, dvaro palivarko vietoje, dabartiniame senamiestyje, kairėje Nemuno pusėje. Lietuvos-Lenkijos padalijimas perskyrė abu Alytus įvairiaisiais atžvilgiais. Nemunas tapo Rusijos ir Prūsijos siena. Rytinė dalis, arba Vilniai atiteko rusams ir jų valdžioje išbuvo ligi I pasaulinio karo. Taigi rusams pateko Alytus I. Vakarinė dalis, arba Užnemunė, su Alytum II pateko Prūsų valdžioje ir buvo pavadinta Neu Ostpreußen. Prūsijoje Užnemunės vokiečiai:

prūsų įstatymai, pinigai, matai ir saikai, karinė prievolė, naujasis kalendorius, nauja Vygrų vyskupija. 1807 m. pavasarį Napoleonas įkūrė Varšuvos kunigaikštiją ir, atėmęs iš Prūsų Užnemunę, prijungė ją prie Varšuvos kunigaikštijos. Teoretiškai Varšuvos kunigaikštija buvo laisva, bet faktiškai priklausė Prancūzijos protektoratui. Buvo įvestas Napoleono kodeksas, išsilaikęs čia ligi 1940 m., ligi sovietų okupacijos. Tuo tarpu Lietuvos statutas rusų užimtoje Vilnijoje veikė ligi 1840 m. ir buvo pakeistas rusiškaisiais įstatymais.

Napoleonui pralaimėjus karą, Europos pertvarkymas buvo sprendžiamas Vienos kongrese 1815 m. Varšuvos kunigaikštija tapo autonominė Lenkų karalyste rusų imperijos ribose. Jos karaliumi buvo paskelbtas caras, o jos valdytoju caro vietininkas. Tokiu būdu ir Alytus II pagaliau pakliuvo, nors ir netiesiogiai rusų valdžion. 1831 ir 1863 m. sukilimai — tai lenkų noras atstatyti Lenkiją bent Varduvos kunigaikštijos teisėmis. Bausdami už sukilimą, rusai mažino Lenkijos karalystės teises, kol po 1863 m. visai panaikino.

1840 m. rusai, kaip minėta, panaikino Lietuvos statuto galią buv. Lietuvos teritorijoje, įvedė rusų įstatymus ir pavadino Šiaurės Vakarų kraštu. Po 1863 m. sukilimo rusai panaikino Lenkijos karalystę su jos autonomija ir pavadino Pavyslio kraštu. Taip Nemunas liko riba tarp „Šiaurės Vakarų krašto“, kuriame buvo Alytus I ir „Pavyslio krašto“, į kurį įėjo Suvalkijos Užnemunė, kurioje buvo Alytus II. Ar nejuokinga: „Pavyslio kraštas“ šimtus km atstu nuo Vyslos, čia pat prie Nemuno. Per tą laikotarpį Alytus I buvo labiau rusinamas rusų valdžios, o Alytus II ir pasaulinės, ir dvasinės vyriau-

sybės — lenkinamas. Alytaus I parapija ir bažnyčia įkurta apie 1515 m., priklausė Vilniaus ir Kaišiadorių vyskupijoms, Alytaus II bažnyčia ir parapija priklausė Vilniaus, Vigrių, Seinų ir Vilkaviškio vyskupijoms. Nei viena, nei kita bažnyčia nepasizymėjo nei savo dydžiu, nei savo grožiu. Alytų

I nereguliarios lietuviškos pamaldos buvo leistos nuo 1905 m., o Alytų II tik nuo 1910 m. (Bus daugiau)

Širdis yra darbų versmė; kokia širdis, tokie ir darbai. Šv. Pranciškus Salezietis

A.†A. STEFĄ PALIULIONYTĘ

Aukščiausiam pašaukus amžinybėn Lietuvoje, broli VLADĄ Čikagoje, sesutes Lietuvoje BRONĘ, ONĄ, STASĘ, MARYTĘ ir broli ANTANĄ liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame.

Mikšiai

GREETINGS

Best Wishes To Our Friends and Associates
For A Safe And Happy Thanksgiving Day
Courtesy of
EDWARD HINES LUMBER CO.
Phone: 767-8300
4626 West 63rd St. Chicago, Illinois

Thanksgiving Day Greetings To Our Friends and Patrons
Courtesy of
PULASKI SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
3156 South Morgan Street, Chicago, Illinois
Phone: 927-3500

Thanksgiving Day Greetings From
SOUTHWEST FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
3525 W. 63rd St., Chicago, Illinois. 436-4600
4062 Southwest Hwy., Hometown, Illinois. 636-2700
9640 S. Pulaski, Oak Lawn, Illinois. 424-8400
MANOR FEDERAL DIVISION
5830 W. 35th St., Cicero, Illinois. 656-0800

Thanksgiving Day Greetings
DYNAMIC AUTO REBUILDERS, INC.
6020 S. Western
Chicago, Ill.
476-6650
Quality body repairing and painting
Foreign & Domestic cars

Thanksgiving Day Greetings
DOUBEK PHARMACY AND MEDICAL SUPPLY
3846 W. 63rd St., Chicago, Ill.
581-1122
We specialize in colostomy, entreal
And Diabetic supplies

Thanksgiving Day Greetings
DAIMA RESTAURANT
2656 W. 71st St.
Chicago, Ill.
434-9666
Open Mon. - Fri. 11 A.M. to 8 P.M.
Saturday & Sunday 8 A.M. to 8 P.M.

Thanksgiving Day Greetings
To all our Friends and Patrons
IDEAL AUTO PARTS
4639 S. California Ave.
Chicago, Ill.
523-5277
Automotive parts for all cars

Padėkos Dienos Sveikinimai!
IAMA STATIONERS
6239 S. Kedzie
776-9102 arba 776-9341
Viskas įstaigoms! Raštinės, braižybos
mokyklos reikmenys! Sveikinimo kortelės
įvairiomis kalbomis.

Padėkos Dienos Sveikinimai!
QUASAR TRAVEL AGENCY
2440 W. 63rd St.
Chicago, IL
925-8400

Padėkos Dienos Sveikinimai!
CROWN CLEVER CLEANERS
3357 W. 63rd St.
Chicago, Ill.
Wedding gowns & drapes —
Our Specialty

Thanksgiving Day Greetings
To Our Many Friends
Courtesy of
LEE TELEVISION SERVICE
(ELECTRONICS)
3422 W. 63rd St., Chicago, Ill.
Tel.: 471-1619

G & F ELECTRONICS, VCR & TELEVISION SERVICE
3020 W. 63rd St., Chicago, Ill.
776-4110
carry in or home service-free estimates.
Clean VCR \$9.50. Used VCR \$125 — Col-
or TV \$100. All work guaranteed.

OLD FASHIONED CANDIES
6210 Cermak
Berwyn, Ill.
788-6669
Home of French Cream
Chocolate Novelties
All types of boxed candies

Thanksgiving Day Greetings
To Our Many Friends
Courtesy of
SLUDGE REMOVAL AND SEWER SERVICE
Phone: 889-5175
2315 W. Moffat, Chicago, Ill. 60647

Thanksgiving Day Greetings
TATRA INN
6040 S. Pulaski
582-8313
Polish Smorgasbord
Open Tuesday thru Sunday
For lunch & dinner
Call for reservations

Thanksgiving Day Greetings
To Our Many Friends
Courtesy of
LOYAL CASKET CO.
Phone: 722-4065
134 S. California Ave.
Chicago, Ill.

SLOVE S BAKERY
6516 W. Cermak Rd., Berwyn, Ill.
Wedding & party cakes our specialty
Baking the best for over 35 years
484-2474
Open Monday thru Saturday
6 A.M. to 6 P.M.

Thanksgiving Day Greetings
71ST & WESTERN CURRENCY EXCHANGE
7056 S. Western Ave., Chicago, Ill.
476-2751
Checks cashed — Money orders
Western Union — License renewal

Thanksgiving Day Greetings
To Our Many Friends
Courtesy of
CRAWFORD SAUSAGE CO.
— Daisy Brand Meat Products —
Phone: 277-3095
2310 S. Pulaski, Chicago, Ill.

Thanksgiving Day Greetings
GORDON'S AUTO REPAIR
7319 S. Western
Chicago, Ill.
778-6200
Complete Automotive Repair
Foreign & Domestic

DIVE & SKI
Skis:
Olin. Roessinghol. Burton Snow boards.
Dynastar
Boots:
Solomon. Raichle. Caber
Bindings:
Solomon. Marker. Tyrolia
Clothing:
Roffe. Demetre. Serlac. Nils. Northface.
Anorak
Ask About our Rentals
Standard & Preferred
Powder Mountain — The Largest
Indoor Revolving Ski Deck in the Midwest
For Learning or conditioning
Going into our 6th year
425-0822
2940 W. 95th
Evergreen Park

Padėkos Dienos Sveikinimus Visiems
Lietuviams Siunčia
THE AMERICANA HEALTHCARE CENTER
RESIDENTIAL IR TARNAUTOJAI
9401 S. Kostner
Oak Lawn, IL
423-7882

Thanksgiving Day Greetings
From
MT. GREENWOOD HARDWARE & SUPPLY
3124 W. 111th
Chicago, Ill.
881-9770

EDENS OPTICIANS
4143 W. 63rd St., Chicago, Ill.
585-7800
5569 W. 95th, Oak Lwn, Ill.
499-3656
Prescriptions filled
Frames repaired

Thanksgiving Day Greetings
To Our Many Friends and Patrons
Courtesy of
MIDWAY PHARMACY, INC.
Phone: 767-9155
Dollar off with Vitamins
4324 West 63rd St.
Chicago, Ill.

ALESSANDRO'S BANQUET HALL
6040 W. Cermak Rd.
Cicero, Ill.
656-7599

Banquets for weddings and all occasions
40 to 350 people
Package plans available

Thanksgiving Day Greetings
From
LAWN LANES
6750 S. Pulaski
Chicago, Ill.
582-2525
Open Bowling Thanksgiving Day

Thanksgiving Day Greetings
To Our Many Friends
Courtesy of
LEITZA DIE & TOOL CO., INC.
Phone: 271-1408
5462 N. Damen Ave.
Chicago, Ill.

KENN'S FAMILY BOWLING PRO SHOP
3205 W. 59th, Chicago, Ill. 434-1800
Columbia - AMF - Brunswick — Ebonite
Shoes, Bags & Accessories
Open Mon. & Fri. 11 A.M. to 6 P.M.
Tues. & Thurs. 12 to 8 P.M.
Sat. 11 A.M. to 5 P.M.

K & S PHARMACY
"A Family Drug Center"
We Honor all Insurance & Welfare plans
Free Neighborhood prescription
Delivery Service
476-8008
2601 W. 59th

Thanksgiving Day Greetings
To Our Many Friends
Courtesy of
LAWDALE AUTO BODY
Phone: 788-1133
3101 S. Ridgeland
Berwyn, Ill.

Thanksgiving Day Greetings
From
JAY DRUGS
2759 W. 71st St.
Chicago, Ill.
476-2206
Open Mon. thru Sat. 9 A.M. to 9 P.M.
Sunday 9 A.M. to 5 P.M.

Thanksgiving Day Greetings from
JACQUELINE WAWRZNAK KRYTON OF FLOWERS BY JACQUELINE ROSE
6243 W. Cermak Rd., Berwyn, Ill.
484-6368
Flowers of Distinction, FTD, Teleflora &
AFS. All Major Credit Cards accepted.

Thanksgiving Day Greetings
VENICE BANQUETS
5636 W. Fullerton, Chicago, Ill.
237-9007
Banquets for all occasions
Facilities for up to 700 people
Wedding & Anniversary specialists

MIDWAY CATERING & BANQUET HALL
4222 W. 63rd St.
Chicago, Ill.
581-4222
Banquets for weddings & all occasions
In your home or our hall
Package plans available

Thanksgiving Day Greetings
G & K. AUTOMOTIVE
5826 S. Western Ave.
Chicago, Ill.
925-6830
Complete Auto mechanical & body work
Foreign & Domestic — Insurance approved

LA PETITE PASTRY SHOP
2808 W. 63rd St. 434-4174
5610 W. 63rd St.
735-7383
Chicago, Ill.
Specializing in Wedding Cakes
And miniature pastries

DRAUGAS, trečiadienis, 1988 m. lapkričio 23 d.

5

Mielam Dėdei

A.†A. ARCHITEKTUI DR. STASIUI KUDOKUI

mirus, jo žmonai SOFIJAI reiškiamė gilią ir nuoširdžią užuojautą.

Elena Balkienė su šeima
ir kiti giminės

A.†A. JUOZAS FABIJONAS

Gyveno Kalifornijoje.
Mirė 1988 m. lapkričio 21 d., sulaukęs 79 m. amžiaus.
Giliame liūdesyje liko: žmona Stasė, duktė Vanda Šliupienė, žentas Vytautas, sūnus Romas, marti Rita, šeši anūakai ir jų šeimos, viena proanukė ir kiti giminės.
Šv. Mišios už velionio sielą bus atšaukiamos lapkričio 26 d. 1 val. p.p. Tėvų Jėzuitų koplyčioje, Čikagoje. Laidotuvės 3 val. p.p. Lietuvių Tautinėse kapinėse.
Vietoje gėlių prašoma aukoti Lietuvos Dukterų draugijai, 2735 W. 71st St., Chicago.

Nuliūdusi žmona ir šeima.

Tel. 737-0770.

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1
4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410
9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

V A N C E

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois
PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE
Tel. 652-5245

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie tikėjo mūsų darbu ir teikė mums moralinę bei finansinę pagalbą.

„Aušros Vartų“ vaizdajuostės gamyba ir apipavidalinimas kainavo 108,997 FF (17,301 JAV dolerių). Prie šios sumos dar reikia, deja, pridėti 20,273 FF Prancūzijoje galiojančių mokesčių 18,6% nuo medžiagų ir patarnavimų kainos). Tuo būdu bendra išlaidų suma yra 129,270 FF. Šioms išlaidoms padengti mums jau suteikta pagalba:

- VLIKAS — 2,000 dol. = 10,600 FF
- Prancūzijos lietuvių bendruomenė 2,000 FF
- Marija ir Juozas Uleckai 4,300 FF
- visi kiti 16,500 FF

Ypatingai dėkojame viso pasaulio lietuviams, suvažiavusiems į Pasaulio lietuvių seimą Torontė ir Marijai bei Juozui Uleckams, kurie paaukojo 600 dol. ir negailėję jėgų nei laiko šioms aukoms rinkti. Pasaulio lietuvių seimo dalyvių — aukotojų sąrašas įtraukti sumokėję pinigų ir dar žadėję sumokėti. Būtomėm dėkingi, jei sulauktumėm ir šios pagalbos.

Be to, kad galėtumėm apmokėti skubiausius sąskaitas, organizacija „Parama Kenčiančiai Bažnyčiai“ (A.E.D. Paryžiuje) iš anksto mums sumokėjo 60,000 FF ir priėmė mūsų teises „Aušros Vartų“ vaizdajuostėm gaminti bei parduoti Prancūzijos teritorijoje. Tuo būdu, bendra mums suteiktos pagalbos suma — 93,400 FF.

Dar esame skolingi 35,870 FF. Be to, reikės lėšų vaizdajuostėm lietuvių ar anglų kalba gaminti.

Suprantama, kad mes dirbome veltui, įsitikinę šio darbo reikalingumu. Visus, kurie norėtų mums padėti, prašome siųsti paramą Birutei Prapuolenienei 4335 S. Maplewood, Chicago Ill. 60632, užpildant čekius ALIA vardu.

J. Statkus
J. Ch. Mončys
C. Masulis-Paliulienė

APLINK MUS

x Šios savaitės ketvirtadienį, lapkričio 24 d., yra Padėkos diena – šventė visame krašte. „Draugas“ tą dieną neišėis, bet trečiadienį bus paruoštas „Draugo“ penktadienio numeris. Penktadienį „Draugo“ redakcija, administracija ir spaustuve dirbs kaip ir kitomis dienomis.

x Lietuvos Vyčių 36 kuopa turės šventę su vakariene ir šokiais Nekalto Prasidėjimo parapijos saleje Brighton Parke gruodžio 3 d., šeštadienį, 6:30 val. vak. Rezervacijos reikia pasidaryti iš anksto skambinant Evelynai Oželienei tel. CL 4-7533.

x Kalėdinės kortelės ir kalendorius ateinantiems 1989 metams „Draugo“ administracijos jau išsiuntinėti, kitiems bus išsiųsti. Kalėdinės kortelės sukūrė dail. Ada Sutkuvienė, kalendoriuje sudėti paveikslai yra gauti iš Broniaus Kvilio archyvo. Jiems visi labai dėkingi.

x Danutė ir inž. Rimantas Kunčai-Zemaitaičiai lapkričio 11 d. susilaukė naujagimio sūnaus Vynto Viktoro. Antrąjį sūnų džiaugiasi jaunieji tėvai ir broliukas Dainius Kazimieras.

x Irena Kriščiūnienė, Evergreen Park, Ill., mūsų nuosirdi rėmėja, garbės prenumeratorė, atsiuntė visą šimtą ir kartu pratesė „Draugo“ prenumeratoratą vieneriems metams. Nuosirdus ačiū už paramą.

x Zigmą Sipavičius, Gulfport, Fla., su prenumeratoratą pratesimo mokesčiu atsiuntė ir 25 dol. auką. Z. Sipavičius išrašo ir garbės prenumeratorių sąrašą, o už auką labai dėkojame.

x P. Simanavičius iš Lauham, Ma., gražino laimėjimų šaknelės su 12 dol. auką. Nuosirdus ačiū.

x Pasaulio Lietuvių Centre, Lemont, IL, rengiame kalėdinę madų parodą š.m. gruodžio 11 d. 1 val. p.p. Kvietame visas ir visus dalyvauti. Madas pristatys That Girl parduotuvė, kailius V. Jonušienės parduotuvė, pietus gamina A. Soliūnienė. Turėsime turtingą loteriją. Rezervacijos skambinti: M. Milašienė 460-3452 arba B. Kronienė 968-0184. (sk)

ADVOKATAS
Vytis Lietuvos
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. 778-0800
Kasdien 9-6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais
pagal susitarimą.

ADVOKATAS
ALGIRDAS R. OSTIS
201 E. Ogden Ave., Ste. 18-2
Hinsdale, IL 60521
Tel. 325-3157
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais
pagal susitarimą.

Advokatas
GINTARAS P. ČEPENAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5162
14300 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. 460-4866
Valandos pagal susitarimą

x Jaunimo centro pobūvis bus gruodžio 4 d. Jaunimo centre. Joana Krutulienė, rengimo komiteto pirmininkė, ir Ona Norvilienė su talkininkėmis pasistengs, kad visi svečiai būtų patenkinti. Algirdas Titus Antanaitis, Antrojo kaimo aktorius ir prievaizda, saugosi skersvėjo ir taupo balsą, kad dalyvius galėtų linksmai nuteikti. Dėl rezervacijų teirautis Jaunimo centre.

x Vladas Sinkus, buvęs Ateitininkų namų išdėininkas, pakviestas JAV LB krašto valdybos išdėininku naujai kadencijai. Naujoji krašto valdyba ruošiasi plačiam Kalėdiniam aukų vajui Lietuvoje tautinio laisvėjimo pastangoms paremti ir mokykloms Lietuvos istorijos vadovėlių išleidimui finansuoti.

x P. J. Nasvytis, Avon, Conn., pratesė prenumeratoratą vieneriems metams su visa šimtaine. P. J. Nasvytis skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

x Bronius Juodelis, Pedagoginio lituanistikos instituto lektorius, rudens semestre trečiam kursui dėsto lietuvių išeivijos istoriją, pasikviesdamas svečius paskaitininkus iš įvairių išeivijos veiklos sričių. Institute su paskaitomis jau dalyvavo Pilypas Narutis, prel. Juozas Prunskis, Birutė Jasaitienė, dr. Adolfas Damušis ir Juozas Masilionis.

x Vincas Brazys iš Livonia, Mich., ilgesnių žiemas atostogų išvyko į Delray Beach, Fla., pakeisdamas „Draugo“ siuntinėjimo adresą, pridėjo ir 10 dol. išlaidom sumažinti. Labai dėkojame.

x Aniceta Janušienė, Milton, Mass., pratesė „Draugo“ prenumeratoratą, pridėjo 25 dol. dienraščio stiprinimui ir 5 dol. už kalendorių. A. Janušienė skelbiame garbės prenumeratorę, o už auką labai dėkojame.

x Alfonso Dargio meno padarų atidarymo metu jo kūrybą apibūdins arch. R. Griškelis. Programa prasidės lapkričio 25 d., penktadienį, 7:30 v.v. Čiurlionio Galerijoje. (sk)

x DRAUGO administracijoje galima įsigyti atvežtų iš Lietuvos sidabrinių medaliukų su sidabrinėmis grandinėmis. Kaina 25.00 dol. Tai graži dovana kiekvienam. (sk)

x Ieškoma moteris galinti dirbti su mažais vaikais kaip padėjėja Kriaučeliūnų Vardo Vaikų nameliuose, Marquette Parke. Skambinti vakarais 386-3454. (sk)

x Šluta PATRIA, 2638 W. 71 St., turi didelį pasirinkimą įvairių dovanų. Esame vienintelė lietuviška parduotuvė, kurioje rasite video-audio magnetofonų, televizorių, siuvimo mašinų ir kitų namams reikalingų aparatų, kurie tinka naudoti Lietuvoje. Profesionalus patarimas; visos prekės patikrinamos ir pademonstruojamos prieš pardodant. Siunčiame ir į kitus miestus. Skambinti „collect“ 312-778-2100. (sk)

x Greit parduodu vienos ir dvių šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite RE/MAX FIRST, Rimas Stankus, tel. 361-5950 arba 636-6169. (sk)

x Darome nuotraukas pasams ir kitiems dokumentams, kurias galima tuojau atsiimti. American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9787. (sk)

x Per Padėkos dienos jaunimo nuo 18-ros metų šokius turėsite progos išgirsti naują Dariaus Polikaicio, Tomo ir Pauliaus Strolių orkestrą, kurie tą vakarą pasirodys pirmą kartą. Visas jaunimas nuo 18 metų yra kviečiamas atsilankyti. Šokius ruošia JAV LJS Chicago skyrius.

x Algirdas Darguzis iš Burbank, Ill., lietuviško žodžio rėmėjas, su prenumeratoratą pratesimo mokesčiu atsiuntė ir 20 dol. auką. A. Darguzis išrašo ir garbės prenumeratorių sąrašą, o už palaikymą savos spaudos tariaime nuosirdus ačiū.

x Los Angeles Dramos sambūris, prieš porą metų atšventęs savo 30 metų veiklos sukaktį, gruodžio 10 ir 11 dienomis bus Chicagoje ir Jaunimo centre vaidins jubiliejinę Anatolijaus Kairio 5 v. dramą „Kriško vanduo“. Visi kviečiami dalyvauti.

x Juozas Bradūnas, Baltimore, MD., „Draugo“ garbės prenumeratorius ir nuosirdus jo rėmėjas daugelį metų, atsiuntė visą šimtą ir pratesė prenumeratoratą vieneriems metams. Nuosirdus ačiū.

x Vytautas Ripskis, Evergreen Park, Ill., parėmė „Draugą“ 20 dol. auką ir pratesė prenumeratoratą vieneriems metams. Vyt. Ripskis išrašo ir garbės prenumeratorių sąrašą, o už auką labai dėkojame.

x Eug. Likanderis iš Chicago, Ill., su prenumeratoratą pratesimo mokesčiu atsiuntė ir 20 dol. dienraščio palaikymui. Eug. Likanderis skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

x Petras Petrušaitis, Racine, Wisc., pratesdamas „Draugą“ prenumeratoratą, pridėjo 20 dol. su prierašu: „Linkime, kad „Draugas“ likt visomet draugiškas lietuviybės išlaikymo ir Lietuvos laisvinimo srityse. P. Petrušaitis skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką ir linkėjimus labai dėkojame. Malonu pažymėti, kad P. Petrušaitis yra ir „Draugo“ bendradarbis. (sk)

x A. Kasperavičius, Wiloughby, Ohio, gražindamas „Draugą“ laimėjimų šaknelės, pridėjo ir 12 dol. auką. Labai dėkojame.

x Dr. Kazys Ambrozaitis, Chesterton, Ind., visuomenininkas, lietuviškos spaudos ir veiklos rėmėjas, pratesė prenumeratoratą su visa šimtaine. Dr. K. Ambrozaitis, mūsų garbės prenumeratoriui, tariaime nuosirdus ačiū.

x Dr. Algirdas ir dr. Genovaitė Maciūnai, nuosirdus Balso rėmėjai, vajuos progą įteikė Balso Chicago apskritys valdybai 300 dol. auką lietuvių šalpai. (sk)

x VIII-sios Tautinių Šokių šventės vaizdajuostė galima gauti pas J. Pleinį, Hamiltone. Labiausiai padaryta vaizdajuostė. 1:45 val. ilgio. Kanadoje ji kainuoja 53 dol., JAV 54 dol. Taip pat galima gauti vaizdajuostes, kurios tinka Lietuvoje, Suvalkų Trikampyje, Australijoje, Pietų Amerikoje ir V. Vokietijoje. Jų kaina su persiuntimu yra 70 dol. Užsakant reikia pažymėti, į kurį kraštą vaizdajuostė bus siunčiama. Be to, dar galima gauti VIII-sios Tautinių Šokių šventės leidinį. Leidinio kaina su persiuntimu tik 8 dol. Rašyti čekius ar pinigines perlaides: Šventės Video, c/o J. Pleinys, 84 Balsam Ave., S., Hamilton, Ont. L8M 3B3, Canada. Gavus užsakymą su pinigais, oro pašto bus pasiųsta vaizdajuostė ar leidinys. (sk)

Redaguoja J. Placas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

TARP TUKSTANČIO ŽVAIGŽDELIŲ

Žydi vyšnios ir svajonės, Skrenda paukščiai vėl pulku, — Tik nežengsiu jau tais kloniais Aš su savo broliuku.

Ant kalmelio stovi kryžius, Jovareliai prie šalies. Jis išėjo ir negrįžo Dėl brangios tėvų šalies.

Neatkelsiu jam vartelių, Nepamosiu kepure, Tik tarp tūkstančių žvaigždžių Jį regėsiu vakare.

Kaip žvaigždėlė sidabrinė, Visą kelią jis man švies, O, brangi šalis gimtinė Jo takais keliauti kvies.

Leonardas Zitkevičius

MANO VASARA VILNIUJE

Aš, mama ir sesutė atostogavome Vilniuje. Šiame mieste gyvena mano seneliai ir teta su sūnumi. Mieste vasarą žydi daug gėlynų, krūmų ir dailūs medžiai — liepos. Aš mačiau daug senų mūrinių namų ir bažnyčių.

Įdomiausia buvo garsioji kuni-gaikišio Gedimino pilis. Dabar pilį yra senoviskų daiktų muziejus. Man labiausiai patiko karžygio šarvai ir pats karžy-gys. Jis yra pastatytas pilies kieme. Prie jo aš ir sesutė nusi-fotografavome. Po to mes suktais ir siaurais laiptais pasiekėme pilies apžvalgos aikš-tele. Kai pažvelgiau žemyn, visas senamiestis atrodė labai mažas. O Vilnelės upė apatėje atrodė kaip virvutė.

Netoli pilies yra Jaunimo parkas. Čia yra nemažai supū-nių vaikams. Aš, sesutė ir pus-brolis smagiai pasisupome.

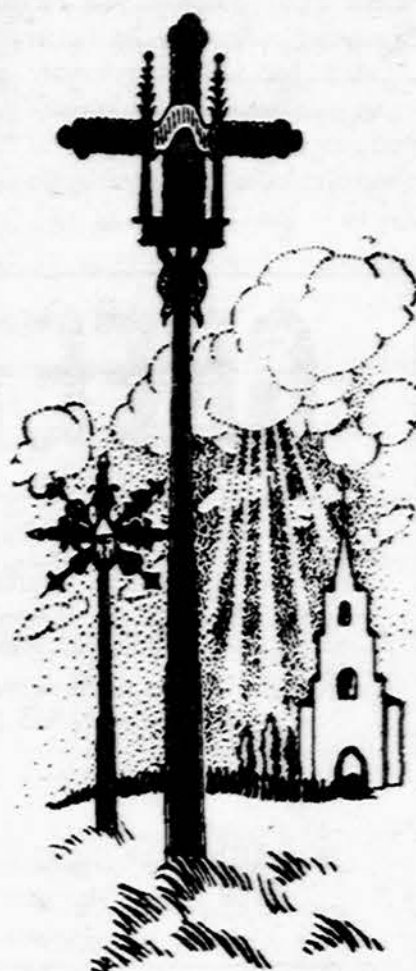
Kai atėjo oras, plaukėme garlaiviu Neris upę. Tas garlaivis atplaukė į Antakalnio pušyną. Miške mes radome ir valgėme prisirpusias žemuoges. Man buvo liūdna, kai reikėjo grįžti į namus. Šios kelionės į Lietuvą aš niekad neužmiršiu.

Tomas Šatas, 4 sk.
Dariaus Girėno lit. m-la

PERKŪNO GINČAS SU VELNIU

Kartą Perkūnas su velniu ginčijosi. Perkūnas žadėjo užmuš-ti velnią, o velnias jam sako: „Palisiu po trobą“. Perkūnas atsakė: „Aš ir ten tave mušiu“. Velnias sako: „Aš lįsiu į medį“. — „Aš ir ten mušiu“. — „Aš lįsiu po akmeniu“. — „Aš ir ten mušiu“. — „Aš lįsiu po kalnu“. — „Aš ir ten mušiu“. — „Aš lįsiu į bažnyčią“. — „Aš ir ten mušiu“. — „Aš lįsiu į kieliką (taurę)“. — „Aš ir ten mušiu“. — „Aš lįsiu į monstraciją“. — „Aš ir ten mušiu“. — „Aš lįsiu po atvirtusia velėna (atkirstas gabalas žemės su tankiai su-augusiomis žolėmis)“. — „Aš čia tavęs nemušiu — gali čia gulėti“. Nuo to laiko velnias slepiasi po velėna, kad Perkūnas neužmuštų. Vyrai, kurie aria laukus, saugojasi, kad ariant velėna neatvirtų atgal (Papasakojė M. Žilins-kienė iš Pagrauzių kaimo, Liubavo valsčiaus. Užrašė J. Balyta, 1936 m.).

Iš dr. Balio archyvo

Kariuomenės šventės proga pri-siminkite žuvusius Lietuvos karius, kurie žuvo gindami kraštą nuo priešo.

KARINIO POBŪDŽIO ŠVENTĖS

Kanada ir Lietuva lapkričio mėnesį švenčia dvi skirtingas karinio pobūdžio šventes. Kanadoje kiekvienų metų lapkričio 11 dieną švenčiame Remembrance Day. Tą dieną prisime-nami ir pagerbiami įvairiuose karuose žuvusieji kariai ir dar gyvi atsargos kariai, dalyvavę tuose karuose, tai veteranai.

Ottawos miesto centre yra didingas paminklas — CENETAPH, pastatytas pa-garbi ti žuvusiems kariams. Prie jo vyksta iškilmingas kasme-tinis paminėjimas. Susirenka visa vyriausybė: vyriausi ka-riuomenės pareigūnai, diploma-tai, kariai veteranai ir jaunimo atstovai. Be jų, visada būna didelė minia stebėtojų.

Labai iškilmingai atvyksta karalienės atstovė — Kanados Generalinė Gubernatorė. Šiais metais buvo Jeanne Sauve. Ją pasitiko ministeris pirmininkas su ponia ir kiti aukštieji pareigūnai.

Iškilnių pradžioje įvairių tikybų vyriausieji kariuomenės kapelionai skaito maldas. Karys — trimtininkas trimtuoja žuvusiems pagerbti maldą. Po to, iškilmingai dedami prie pa-minklo vainikai. Pirmoji vainiką padeda ponia Sauve, po jos ministeris pirmininkas, pas-kiau kariuomenės štabo virši-ninkas, žuvusių karių viena iš motinų, veteranų vadas, Kana-dos jaunimo parinkti konkurso būdu mokyklų atstovai ir, paga-liau, kariuomenės atstovai.

Lietuviai, šių iškilnių metu, širdyse prisimena ir mūsų lapkričio dvidešimt trečiąją. Visame laisvajame pasaulyje lietuviai pagerbia ir savusius žuvusius karius už Lietuvos laisvę. Toji šventė buvo paminėta ir mūsų šešta-dieninėje mokykloje. Mes tikime, kad jie ne veltui žuvo, nes Lietuva kelsi laisvam gyve-nimui.

Raimundas Verbyla,
Ottawos Dr. V. Kudirkos
lit. m-los mokiny-s.
(„Trupinėliai“)

ČERVYNĖS ŽVAIGŽDUTĖ

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyrius

IŠDIDUS TYRINĖTOJAS

Sir Walter Raleigh, žymus anglų tyrinėtojas, pakviestas Yale universiteto vadovybės, atvyko į JAV, skaityti paskai-tas minėtame universitete. To universiteto vienas profesorius, kuris niekada nebuvo matęs Sir Walterio ir jo nepažino, turėjo nuvykti į geležinkelio stotį ir jį atvežti į universitetą. Tuo metu buvo didelis susisiekimo priemonių judėjimas kelyje. Pro-fesorius ilgiau užtruko, kol pasiekė geležinkelio stotį. Kai atvyko į stotį, visi keleiviai jau buvo išsiskirstę, tik vienas keleivis dar vaikščiojo plat-formoje. Profesorius priėjo prie jo ir paklausė: „Ar jūs esate Sir Walter Raleigh?“

Užkalbintasis valandėlę patylėjęs, maloniu balsu pra-tarė: „Nesijaudinkite, viskas tvarkoje. Aš esu tiksliai Kolum-bas. Eikite ramiai su manim, gal surasime kur nors stotį ir Sir Walter Raleigh besikalbanti su karaliene Elžbieta“.

MELAGIO NUOTYKIS

Vieną dieną Algis parėjo iš mokyklos. Jam sunku buvo grįžti namo, nes jis gavo dve-jutuką. Kai jėjo pro duris, mama tuojau paklausė, kaip sekėsi mokykloje. Jis nieko neatsakė. Mama vėl paklausė. Tada Algis atsakė: „Man sekėsi gerai“. Algis žinojo, kad melavo, bet nenorėjo, kad mama supykų. Mama vėl klausinėjo: „Kaip tavo pažymiai?“ Algis nenorėjo atsakyti, bet sakė: „Taip, kaip visuomet“. Algis labai išsi-gando, kai mama pakartojo: „Tik neatnešk man dvejetuko!“ Vėliau Algis daug nekaltėjo, ir mama pradėjo rūpintis. Ji paskambino mokytojai ir pa-klausė, ar Algis keistai elgėsi mokykloje? Mokytoja pasakė mamai apie dvejetuką. Mama nusijuokė ir tarė: „O tai tik tas dvejetukas! O aš galvoju, kad Algis serga ar susimušė su kitu berniuku. Vienas dvejetukas nieko nekenkia“. Vėliau mama nuėjo pas Algiuką ir sakė: „Algiuk, jeigu turi man ką blogo pasakyti, tai nebijo-pasakyti, bet niekuomet neme-luok!“ Dabar Algis niekada nemeluoja.

Audra Prialgauskaitė,
Marquette Parko lit.
m-los 6 sk mokinė.

GALVOSŪKIO NR. 16 ATSAKYMAS

Šventame Rašte yra paminėti du dideli žemės formacijos įvykiai: Sutvėrimas ir Didysis tvanas.

GALVOSŪKIO NR. 18 ATSAKYMAS

Jų buvo ne keturi, bet trys; Senelis ir tėvas (du tėvai). Du sūnus, vienas iš jų tas pats tėvas ir jo sūnus. Jie gavo po septynis arklus.

GALVOSŪKIO NR. 19 ATSAKYMAS

Adata — data.

Didelė išmintis mažoj galvoj sutelpa.

Lietuvių patarlė

GALVOSŪKIO NR. 20 ATSAKYMAS

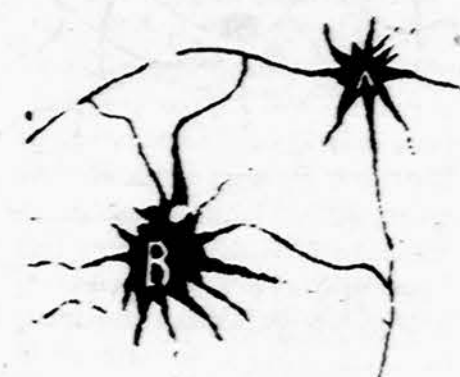
Lietuva — aguona.

GALVOSŪKIS NR. 36

Jeigu jūs mane iminsite, būsiu Lietuvos miestelis mažas, o jei iš kito galo skaityti imsite, aš būsiu paukštis, kurio kiti paukščiai bijo. Kas esu? 5 taškai.

A. B.

GALVOSŪKIS NR. 37 (Žiūrėkite piešinėlį)

Arūnas su Baliu, bemėtydami akmenis, išmušė kaimyno namų langą. Lange buvo du skylės, taigi abiejų akmenukai į langą buvo pataikę. Balyš tei-sinosi, kad jis metęs tik tada, kai jau langas buvęs išmuštas, dėl to tikrasis langas išmušęs esąs Arūnas. Arūnas irgi nenorėjo prisipažinti, kad jis pir-mas akmenuką metęs. Bet juo-du abu prisipažino, kad skylė, pažymėta piešinėlyje, raide A yra Arūno išmušta, o pažymėta raide B — Balio išmušta. Tą ginčą išsprendė Dominikas, vaikų dėdė. Jis išaiškino, kuris pirmasis yra langą išmušęs. At-sakykite, kuriuo būdu dėdė Dominikas surado pirmąjį išmušęją? (10 t.)

A. K.

GALVOSŪKIS NR. 38 (Žiūrėkite piešinėlį)

Taškais pažymėtas vietas nu-spalvokite viena, kuria nors spalva. (5 taškai).

GALVOSŪKIS NR. 39

Ar Kristopas Kolumbas buvo pirmasis, kuris išaiškino, kad žemė nėra plokščia? Jei ne jis, tai kokie kiti buvo tų žinių šaltiniai? (10 taškų).

GALVOSŪKIS NR. 40

Pirmieji piligrimai atvykę iš Anglijos į New England (USA), norėjo būti nepriklausomi nuo galingos Anglijos bažnyčios, todėl tą bažnyčią reformavo „purify“, pasivadindami nauju vardu. Kaip jie pasivadino? (5 taškai).